

«Ամերիարանկ» ՓԲԸ

**Ֆինանսական հաշվետվություններ
2017թ. երրորդ եռամսյակի համար**

Բովանդակություն

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	4
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	5
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ.....	7

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
30 սեպտեմբերի 2017թ.

Բանկի անվանումը՝ **ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ ՓԲԸ**

Գտնվելու վայրը՝ ՀՀ, ք.Երևան, 0015, Գր.Լուսավորիչ 9, հեռ՝ 56 11 11

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծնք.	01/07/2017- 30/09/2017 (չստուգված)	01/01/2017- 30/09/2017 (չստուգված)	01/07/2016- 30/09/2016 (չստուգված)	01/01/2016- 30/09/2016 (չստուգված)
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	4	11,587,813	37,121,683	10,403,485	30,646,578
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	4	(7,115,624)	(23,877,875)	(6,630,801)	(19,842,026)
ՋՈՒՏ ՏՈԿՈՍԱՅԻՆ ԵՎ ՆՄԱՆԱՏԻՊ ԵԿՎԱՍՈՒՏ		4,472,189	13,243,808	3,772,684	10,804,552
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	5	924,738	2,479,067	748,235	2,064,866
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	6	(220,296)	(565,207)	(168,953)	(444,385)
ՍՏԱՅՎԱԾ ՋՈՒՏ ԿՈՄԻՍԻՈՆ ԵՎ ԱՅԼ ՎՃԱՐՆԵՐ		704,442	1,913,860	579,282	1,620,481
Իրական արժեքով` շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից գուտ (վնաս)/ օգուտ	7	(1,031,685)	(2,002,740)	117,780	4,490
Արտարժույթային գործառնություններից գուտ եկամուտ	8	2,025,419	4,230,595	692,494	1,792,672
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից գուտ օգուտ		44,904	206,290	553,671	607,804
Այլ գործառնական եկամուտներ	9	456,134	1,236,193	334,016	1,092,600
Այլ գործառնական ծախսեր	9	(472,015)	(1,398,294)	(360,159)	(1,041,813)
ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԵԿՎԱՍՈՒՏՆԵՐ		6,199,388	17,429,713	5,689,769	14,880,787
Արժեզրկումից կորուստներ	10	(1,076,980)	(3,235,678)	(1,890,128)	(4,064,306)
Աշխատակազմի գծով ծախսեր		(1,534,031)	(4,432,574)	(1,317,869)	(3,874,748)
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	11	(1,035,160)	(2,996,715)	(883,984)	(2,663,744)
ՇԱՀՈՒՅԹ / ՎՆԱՍ ՄԻՆՉԵՎ ՀԱՐԿՈՒՄԸ		2,553,217	6,764,746	1,597,788	4,277,989
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	12	(508,704)	(1,379,131)	(235,853)	(771,893)
ԺԱՄԱՆԱԿԱՆ ԴՆՈՒՄՆԻ ՇԱՀՈՒՅԹ		2,044,513	5,385,614	1,361,935	3,506,095
ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ԵԿՎԱՍՈՒՏ/ՎՆԱՍ					
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումներից օգուտ (վնաս)		(929)	44,784	142,023	629,919
ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ԵԿՎԱՍՈՒՏ/ՎՆԱՍ		(929)	44,784	142,023	629,919
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ԵԿՎԱՍՈՒՏ		2,043,584	5,430,398	1,503,958	4,136,014

Հաշվետվության մասին օգոստոսի 13-ի 2017 թ. 13.10.17թ.

ՏՆՕՐԻ ԳՐԱՌԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ ԳԼԽԱՎՈՐ ՏՆՕՐԵՆ՝

[Handwritten signature]

ԱՐՏԱԿ ՀԱՆԵՍՅԱՆ

ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱՇՎԱՊԱՀ

[Handwritten signature]

ԳՈՀԱՐ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ֆինանսական դրության մասին
30 սեպտեմբերի 2017թ.

Բանկի անվանումը՝ ԱՍԵԲԻԱԲԱՆԿ ՓԲԸ
 Գտնվելու վայրը՝ ՀՀ, ք.Երևան, 0015, Գր.Լուսավորիչ 9, հեռ՝ 56 11 11

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծնթ.	30/09/2017 (չստուգված)	31/12/2016 (ստուգված)
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	142,744,059	135,280,872
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձույակտրոններ		656,536	351,233
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ			
- Բանկի կողմից պահվող	14	2,605,475	3,130,071
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ			
- Բանկի կողմից պահվող	15	12,454,648	12,408,292
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	15	-	-
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	16	15,129,773	4,853,302
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	17	8,646,697	6,446,797
Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխառություններ	18	416,709,825	499,288,522
Պահանջներ ակրեդիտիվների գծով	19	2,056,565	7,707,303
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	20	1,644,791	2,040,022
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	21	4,260,954	4,182,862
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ			
- Բանկի կողմից պահվող	22	47,791,768	36,255,642
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	22	1,023,483	-
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	23	5,594,946	3,651,239
Ընթացիկ հարկային ակտիվ	12	680,914	1,321,801
Այլ ակտիվներ	24	5,345,623	2,445,465
Ընդամենը՝ ակտիվներ		667,346,057	719,363,423
Պարտավորություններ			
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ	14	219,107	2,535,283
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ		1,042,283	-
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	25	32,341,865	71,834,882
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	26	395,720,289	414,608,686
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	27	35,580,544	18,124,500
Ստորադաս փոխառություններ	28	39,565,571	40,811,255
Այլ փոխառություններ	28	87,685,448	102,735,039
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	12	2,192,312	1,442,872
Այլ պարտավորություններ	29	4,411,749	2,873,138
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		598,759,168	654,965,655
Կապիտալ			
Կանոնադրական կապիտալ	30	32,087,360	32,087,360
Էմիսիոն եկամուտ		7,755,179	7,755,179
Վերագնահատման պահուստներ		352,681	307,897
Չբաշխված շահույթ (վնաս)		28,391,669	24,247,332
Ընդամենը՝ կապիտալ		68,586,889	64,397,768
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և կապիտալ		667,346,057	719,363,423

Հաշվետվության գրանցումը ամսաթիվը՝ 13.10.17թ.

ՏՆՕՐԻ ԵՊՈՅԱՆ ՆԱԽԸՆԴ ԳԼԽԱՎՈՐ ՏՆՕՐԵՆ՝ ԱՍԵԲԻԱԲԱՆԿ ՓԲԸ

ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱՇՎԱՊԱՀ

ԳՈՀԱՐ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

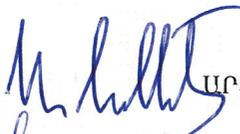
(Handwritten signatures in blue ink)

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ
30 սեպտեմբերի 2017թ.

Բանկի անվանումը՝ **ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ ՓԲԸ**
 Գտնվելու վայրը՝ ՀՀ, ք. Երևան, 0015, Գր. Լուսավորչի 9, հեռ.՝ 56 11 11

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	(հազար դրամ)	
	01/01/2017- 30/09/2017 (չստուգված)	01/01/2016- 30/09/2016 (չստուգված)
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	x	x
Ստացված տոկոսներ	33,689,184	30,433,016
Վճարված տոկոսներ	(22,974,906)	(18,854,256)
Ստացված գուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	2,479,066	2,064,884
Վճարված գուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	(565,207)	(444,385)
Չուտ վճարներ (մուտքեր) վաճառքի համար մատչելի ակտիվներից	100,629	804,493
Չուտ մուտքեր փոխարժեքային տարբերություններից	2,341,785	1,781,570
Այլ եկամուտ (ծախսեր)	(154,948)	1,174,591
Վճարված աշխատավարձ և վճարումներ աշխատակիցներին	(4,590,333)	(4,674,081)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(2,353,836)	(2,078,820)
Գործառնական ակտիվների նվազում/ (ավելացում)		
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	528,368	403,766
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	(10,155,178)	2,880,060
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(2,211,214)	(1,086,410)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	80,271,165	(43,655,047)
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	425,590	60,889
Ստացվելիք գումարներ ակրեդիտիվներից	5,713,716	1,807,724
Ստացվելիք գումարներ ֆակտորինգից	(83,618)	(524,461)
Այլ ակտիվներ	(3,226,938)	(1,418,057)
Գործառնական պարտավորությունների նվազում/ (ավելացում)		
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ	(4,215,766)	(591,869)
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(38,473,971)	(176,064)
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	1,041,712	(11,345,196)
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(21,258,493)	6,325,026
Այլ պարտավորություններ	431,710	35,485
Չուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկի վճարումը	16,758,517	(37,077,142)
Վճարված շահութահարկ	-	(930,000)
Չուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	16,758,517	(38,007,142)
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	x	x
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	(2,593,787)	(894,933)
Հիմնական միջոցների վաճառք	10,757	148,515
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ	(177,455)	2,434,554
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	(11,608,864)	(3,110,189)
Չուտ դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	(14,369,349)	(1,422,052)
Դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	x	x
Վճարված շահաբաժիններ	-	(1,685,286)
Չուտ մուտքեր այլ փոխառություններից	(14,377,807)	(918,101)
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	17,681,624	16,880,195
Չուտ դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	3,303,817	14,276,808
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	1,770,202	(24,495)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ/(նվազում)	7,463,187	(25,176,881)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում (Օանոթագրություն 13)	135,280,872	142,713,317
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում (Օանոթագրություն 13)	142,744,059	117,536,436

Հաշվառվել է ըստ վերաբերյալի ամսաթիվը՝ 13.10.17թ.

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՆՎՃԼԻԱՎՈՐ ՏՆՕՐԵՆ՝ ԱՐՏԱԿ ՀԱՆԵՍՅԱՆ

ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱՇՎԱՆՈՒ

ԳՈՀԱՐ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին
30 սեպտեմբերի 2017թ.

Բանկի անվանումը՝ **ԱՍԵՐԻԱԲԱՆԿ ՓԲԸ**
 Գտնվելու վայրը՝ ՀՀ, ք.Երևան, 0015, Գր.Լուսավորիչ 9, հեռ՝ 56 11 11

(հազար դրամ)

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ/վնաս	Վերաչափումից տարբերություններ	Զբաղիված շահույթ/վնաս	Ընդամենը
Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական)					
Մնացորդը առ 01 հունվարի 2016թ. (ստուգված)	32,087,360	7,755,179	(251,309)	19,725,932	59,317,162
Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը		-	-	-	-
Վերահաշվարկված մնացորդը	32,087,360	7,755,179	(251,309)	19,725,932	59,317,162
Ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ հետաձգված հարկից գուտ	-	-	629,919	-	629,919
Հաշվետու ժամանակաշրջանի գուտ շահույթ (վնաս)	-	-	-	3,506,095	3,506,095
Հայտարարված շահութաբաժիններ				(1,685,286)	(1,685,286)
Մնացորդը առ 30 սեպտեմբերի 2016թ. (չստուգված)	32,087,360	7,755,179	378,610	21,546,741	61,767,890
Ընթացիկ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական)					
Մնացորդը առ 01 հունվարի 2017թ. (ստուգված)	32,087,360	7,755,179	307,897	24,247,332	64,397,768
Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը		-	-	-	-
Վերահաշվարկված մնացորդը	32,087,360	7,755,179	307,897	24,247,332	64,397,768
Ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ հետաձգված հարկից գուտ	-	-	44,784	-	44,784
Հաշվետու ժամանակաշրջանի գուտ շահույթ (վնաս)	-	-	-	5,385,614	5,385,614
Հայտարարված շահութաբաժիններ				(1,241,277)	(1,241,277)
Մնացորդը առ 30 սեպտեմբերի 2017թ. (չստուգված)	32,087,360	7,755,179	352,681	28,391,669	68,586,889

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ 13.10.17թ.
 ԿՏ

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ ԳԼԽԱՎՈՐ ՏՄԵՐԵՆՆԻ

ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱՇՎԱՊԱՀ՝

(Handwritten signatures)

ԱՐՏԱԿ ՀԱՆԵՍՅԱՆ

ԳՈՀԱՐ ԽԱՉԱՏԻՅԱՆ

1. Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

Ամերիաբանկ ՓԲԸ-ն (նախկին Հայներարտբանկ ՓԲԸ) (այսուհետ, Բանկ) հիմնադրվել է 1992թ. սեպտեմբերի 8-ին ՀՀ օրենսդրության համաձայն: 2007թ-ին Բանկը ձեռք բերվեց, Թի-Դի-Էյ Հոլդինգս Լիմիթիդ ընկերության կողմից, որը գնեց Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 96.15%-ը: 2011թ. ընթացքում, Թի-Դի-Էյ Հոլդինգս Լիմիթիդ ընկերությունը վերանվանվեց, Ամերիա Գրուպ (Սի-Ուայ): 2013թ-ի ընթացքում Ամերիա Գրուպ (Սի-Ուայ) ընկերությունը դարձավ Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 100% բաժնետեր: 2015թ.-ի դեկտեմբերի 23-ին Վերակառուցման և Ջարգացման Եվրոպական Բանկը (այսուհետ՝ ՎՋԵԲ) ամբողջովին գնեց Բանկի կողմից լրացուցիչ թողարկված բաժնետոմսերը 14,366,288 հազար ՀՀ դրամով: 2016.-ի դեկտեմբերի 21-ին ԻԷՍՊԻԷՍ հոլդինգ լիմիթեդը (ESPS Holding Limited) գնեց Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 13.5%-ը, որի արդյունքում Ամերիա Գրուպ (Սի-Ուայ) ընկերության բաժնեմասը կազմեց 65.8%: 2017թ.-ի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են Ամերիա Գրուպը (Սի-Ուայ) 65.8%, ՎՋԵԲ-ը 20.7% և ԻԷՍՊԻԷՍ հոլդինգ լիմիթեդը (ESPS Holding Limited) 13.5%:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է հանդիսանում ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի ու երաշխիքների տրամադրումը, դրամավճարային գործառնությունների իրականացումը, ինչպես նաև արժեթղթերով ու արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետության ավանդների երաշխավորման համակարգի անդամ: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը տեղակայված է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Բանկն ունի տասներեք մասնաճյուղ, որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի գլխամասային գրասենյակի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0015, Գրիգոր Լուսավորչի փ. 9: Բանկի աշխատողների միջին քանակը 2017թ.-ի երրորդ եռամսյակի դրությամբ 684 է (2016՝ 621):

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են ծանոթագրություն 36-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Հայաստանի Հանրապետությունը շարունակում է տնտեսական բարեփոխումները և իրավական, հարկային ու օրենսդրական համակարգերի զարգացումը՝ շուկայական տնտեսության պահանջներին համապատասխան: Հայաստանի տնտեսության ապագա կայունությունը առավելապես կախված է այս բարեփոխումներից և զարգացումներից, ինչպես նաև կառավարության կողմից իրականացվող տնտեսական, ֆինանսական և դրամավարկային քաղաքականությունների արդյունավետությունից:

2. Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀՄՄ») պահանջների համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով, որը Բանկի ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթն է: Ֆինանսական տեղեկատվությունը՝ ներկայացված ՀՀ դրամով, կտրուցված է մինչև մոտակա հազար ՀՀ դրամ: 2017 թ.-ի սեպտեմբերի 30-ի և 2016 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն են համապատասխանաբար 478.41 ՀՀ դրամ և 483.94 ՀՀ դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և 564.57 ՀՀ դրամ և 512.2 ՀՀ դրամ 1 եվրոի համար:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՄ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը պետք է կատարի դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի գծով ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ գնահատման և կարևոր դատողությունների հետ կապված զգալի անորոշությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 18-ում՝ Հաճախորդներին տրված վարկեր:

(ե) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ

Բանկը կիրառել է հետևյալ վերանայված ՖՀՄՄ-ները և ՖՀՄՄԿ-ները, որոնք ուժի մեջ են մտնում 2016 թվականի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

ՀՀՄՄ 1-ի փոփոխություններ. Նախաձեռնություն տեղեկատվության բացահայտման դորտում

ՀՀՄՄ 1-ում կատարված փոփոխությունները հստակեցնում են, այլ ոչ թե էապես փոխում ՀՀՄՄ 1-ի առկա պահանջները: Փոփոխությունները պարզաբանում են հետևյալը՝

- ՀՀՄՍ 1-ի պահանջները էականության նկատմամբ,
- Ֆինանսական արդյունքների և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունների առանձին հոդվածները կարող են առանձնացվել,
- Կազմակերպություններն ունեն հնարավորություն ընտրելու ֆինանսական հաշվետվությունների ծանոթագրությունների ներկայացման կարգը,
- Բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառվող ասոցիացված կազմակերպությունների և համատեղ ձեռնարկությունների համապարփակ եկամտի մասը պետք է ներկայացվի ամբողջությամբ մեկ հոդվածում և դասակարգվի որպես հոդվածներ, որոնք հետագայում կդասակարգվեն կամ չեն դասակարգվի շահույթի կամ վնասի կազմում:

Բացի այդ, փոփոխությունները պարզաբանում են այն պահանջները, որոնք կիրառվում են ֆինանսական վիճակի, ֆինանսական արդյունքների և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություններում լրացուցիչ միջանկյալ ենթագումարների բացահայտման ժամանակ: Փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2016 թվականի հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Այս փոփոխությունները Բանկի վրա ազդեցություն չունեն:

Տարեկան բարեփոխումներ՝ 2012-2014 շրջան

Փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2016 թվականի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Դրանք մասնավորապես ներառում են՝

ՖՀՄՍ 5 .Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ և ընդհատված գործունեություն

Ակտիվները (կամ օտարման խմբերը) ընդհանուր առմամբ օտարվում են կամ վաճառքի, կամ սեփականատերերի միջև բաշխման միջոցով: ՖՀՄՍ 5-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ նշված օտարման մեթոդներից մեկը մյուսով փոխարինելը չի նշանակի օտարման նոր պլան, այլ այն կհանդիսանա սկզբնական ծրագրի շարունակություն: Հետևաբար ՖՀՄՍ 5-ի պահանջների կիրառման ընդհատում չի լինի: Փոփոխությունը պետք է կիրառվի առաջընթաց կերպով: Այս փոփոխությունները Բանկի վրա ազդեցություն չունեն:

ՖՀՄՍ 7 .Ֆինանսական գործիքներ. բացահայտումներ

Փոփոխությունը պարզաբանում է, որ ծառայությունների մատուցման պայմանագիրը, որը ներառում է միջնորդավճար, կարող է հանդիսանալ ֆինանսական ակտիվի շարունակական ներգրավվածություն: Կազմակերպությունը պետք է գնահատի միջնորդավճարի բնույթը և պայմանագիրը ՖՀՄՍ 7-ի շարունակական մասնակցության ուղեցույցի համաձայն՝ գնահատելու համար, թե արդյոք պահանջվում են բացահայտումներ: Փոփոխությունը պետք է կիրառվի այնպես, որ շարունակական ներգրավվածություն կազմող ծառայությունների մատուցման պայմանագրերի գնահատումը կատարվի հետընթաց: Սակայն, պահանջվող բացահայտումները չպետք է կատարվեն ավելի վաղ ժամանակահատվածներում, քան այն տարեկան ժամանակաշրջանը, երբ կազմակերպությունն առաջին անգամ կիրառում է փոփոխությունները: Այս փոփոխությունները Բանկի վրա ազդեցություն չունեն:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն ամփոփ նկարագիր

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվում է սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար, բացառությամբ ծանոթագրություն 2-ի (ե) կետում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների:

(ա) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացվող գործարքները փոխարկվում են Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Դրամային միավորների գծով արտարժույթով իրականացված գործառնություններից առաջացած շահույթը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է ժամանակաշրջանի սկզբում ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույքի ու ժամանակաշրջանի վճարումների ճշգրտումով ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև տարբերությունը: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Վերափոխարկման հետևանքով առաջացած արտարժույթային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների վերափոխարկման արդյունքում առաջացած տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված արտարժույթային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս, կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված դրամական միջոցների հոսքերի հեջավորման պահանջներին համապատասխանող տարբերությունների՝ հեջի արդյունավետ լինելու չափով:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցները՝ ներառյալ պարտադիր պահուստները, և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Դասակարգում

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները, իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք՝

- հիմնականում ձեռք են բերվել կամ առաջացել են մոտ ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով,
- կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ,
- հանդիսանում են ածանցյալ ֆինանսական գործիք (բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիր հանդիսացող ածանցյալ գործիքի կամ այն ածանցյալ գործիքի, որը նախատեսված է և հանդիսանում է արդյունավետ հեջավորման գործիք), կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին Բանկի կողմից նախատեսվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ստորև ներկայացված պայմաններից մեկի բավարարման դեպքում.

- ակտիվները կամ պարտավորությունները կառավարվում, գնահատվում և ներկայացվում են իրական արժեքի հիմունքով,

- նախատեսումը վերացնում կամ էականորեն նվազեցնում է հաշվապահական անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանալին այլ հանգամանքներում, կամ
- ակտիվը կամ պարտավորությունը ներառում է պարունակվող ածանցյալ գործիք, որը էականորեն ձևափոխում է դրամական միջոցների հոսքերը, որոնք այլապես կպահանջվեին պայմանագրի համաձայն:

Պոտենցիալ բարենպաստ պայմաններ ենթադրող (դրական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև ձեռք բերված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես ակտիվ: Պոտենցիալ ոչ բարենպաստ պայմաններ ենթադրող (բացասական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև տրամադրված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես պարտավորություն:

Ֆինանսական գործիքների համապատասխան դասակարգումը ղեկավարությունը որոշում է սկզբնական ճանաչման պահին: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները և որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները նախատեսված գործիքները սկզբնական ճանաչման պահին չեն վերդասակարգվում շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից: Ֆինանսական ակտիվները, որոնք համապատասխանում են վարկերի և դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը, կարող են վերադասակարգվել շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների կամ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքների դասից, եթե Բանկը մտադիր է և ի վիճակի է պահել այդ գործիքները մոտ ապագայում կամ մինչև մարման ժամկետը: Այլ ֆինանսական գործիքները կարող են վերադասակարգվել շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից միայն հազվագյուտ հանգամանքներում: Հազվագյուտ հանգամանքներն ի հայտ են գալիս եզակի արտասովոր դեպքի արդյունքում, երբ գրեթե անհավանական է, որ այն կրկին տեղի կունենա մոտ ապագայում:

Փոխառությունները և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք գնանշված չեն գործող շուկայում, բացառությամբ այն գործիքների՝

- որոնց Բանկը մտադիր է անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառել,
- որոնց Բանկը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնց Բանկը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնց գծով Բանկը չի փոխհատուցի իր բոլոր սկզբնական ներդրումները՝ վճարումնակության անկարողությունից տարբեր այլ պատճառներով:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք Բանկը մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը, բացառությամբ այն ներդրումների՝

- որոնց սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնց Բանկը նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնք համապատասխանում են փոխառությունների ու դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներն իրենցից ներկայացնում են այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի կամ դասակարգված չեն որպես փոխառություններ ու դեբիտորական պարտքեր, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

(ii) Ճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Բանկը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները հաշվառվում են առք ու վաճառքի ամսաթվի դրությամբ:

(iii) Չափում

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ համարվող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրական արժեքով՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք կարող են առաջանալ վաճառքի կամ այլ օտարման հետ կապված, բացառությամբ՝

- փոխառությունների ու դեբիտորական պարտքերի, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- բաժնային գործիքներում ներդրումների, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշվող շուկայական գին, որոնք իրական արժեքները հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել և որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, բացառությամբ այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք նախատեսված են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող և այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, երբ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի բավարարում ապաճանաչման պահանջները:

(iv) Ամորտիզացված արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքն իրենից ներկայացնում է այն գումարը, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած սկզբնապես ճանաչված գումարի և մարման պահին գումարի տարբերության կուտակված ամորտիզացիան, որը հաշվարկվել է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումից կորուստը: Հավելվածները և զեղչերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ընդգրկված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(v) Իրական արժեքի չափման սկզբունքներ

Իրական արժեքն այն գինն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ հիմնական շուկայում կամ, վերջինիսի բացակայության դեպքում, ամենաբարենպաստ շուկայում, որին մուտքի հնարավորություն ունի Բանկը նշված ամսաթվի դրությամբ: Պարտավորության իրական արժեքն արտացոլում է վերջինիս չկատարման ռիսկը:

Հնարավորության դեպքում, Բանկը չափում է գործիքի իրական արժեքը՝ կիրառելով այդ գործիքի համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գները: Շուկան համարվում է ակտիվ, եթե ակտիվի կամ պարտավորության գծով գործարքները տեղի են ունենում բավարար հաճախականությամբ և բավարար ծավալով՝ շարունակական հիմունքով գնային տեղեկատվություն տրամադրելու համար:

Ակտիվ շուկայում գնանշվող գնի բացակայության դեպքում, Բանկը կիրառում է գնահատման մեթոդներ՝ դիտարկելի տվյալների օգտագործումն առավելագույնի և ոչ դիտարկելի տվյալների օգտագործումը նվազագույնի հասցնելու նպատակով: Ընտրված գնահատման մեթոդը ներառում է բոլոր այն գործոնները, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեին մյուս հանգամանքներում:

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի լավագույնն ապացույցը սովորաբար գործարքի գինն է, այսինքն՝ տրված կամ ստացված հատուցման իրական արժեքը: Եթե Բանկը որոշում է, որ սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքը տարբերվում է գործարքի գնից, և իրական արժեքը չի հիմնավորվում է ակտիվ շուկայում նմանատիպ ակտիվի կամ պարտավորության համար գնանշվող գնով կամ հիմնված չէ գնահատման այնպիսի մեթոդի վրա, որն օգտագործում է միայն դիտարկելի տվյալները, ապա ֆինանսական գործիքի սկզբնական չափումն իրականացվում է իրական արժեքով՝ ճշգրտված սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերության հետաձգումով: Հետագայում, տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում համապատասխան հիմունքով՝ գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, սակայն ոչ ուշ այն պահից, երբ գնահատումն ամբողջովին հիմնավորվում է շուկայի դիտարկելի տվյալներով կամ գործարքն ավարտվում է:

Եթե իրական արժեքով չափվող ակտիվը կամ պարտավորությունն ունի պահանջարկի և առաջարկի գին, ապա Բանկը չափում է ակտիվները և երկար դիրքերը պահանջարկի գնով, իսկ պարտավորությունները և կարճ դիրքերը՝ առաջարկի գնով:

Շուկայական և վարկային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների պորտֆելները, որոնք Բանկը կառավարում է շուկայական կամ վարկային ռիսկին իր գուտ ենթարկվածության սկզբունքով, չափվում են հիմք ընդունելով այն գինը, որը կստացվեր համապատասխան/կոնկրետ ռիսկի գծով գուտ երկար դիրքը վաճառելուց (կամ կվճարվեր համապատասխան/կոնկրետ ռիսկի գծով գուտ կարճ դիրքը փոխանցելու դիմաց): Պորտֆելի մակարդակով կատարվող այս ճշգրտումները բաշխվում են առանձին ակտիվներին և պարտավորություններին՝ պորտֆելի յուրաքանչյուր առանձին գործիքի գծով համապատասխան ռիսկի ճշգրտման հիմունքով:

(vi) Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս

Ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

- շահույթում կամ վնասում ճանաչվում է այն ֆինանսական գործիքի գծով շահույթը կամ վնասը, որը դասակարգված է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է սեփական կապիտալում՝ որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում (բացառությամբ արժեգրկումից կորուստների և վաճառքի համար մատչելի պարտքային ֆինանսական գործիքների գծով փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած շահույթի և վնասի), մինչև որ նշված ակտիվն ապաճանաչվում է և այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապաճանաչվում է կամ արժեգրկվում է, ինչպես նաև՝ ամորտիզացիայի հաշվարկի ընթացքում:

(vii) Ապաճանաչում

Բանկն ապահովում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ պահպանում, ոչ էլ փոխանցում է սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Ապահովման պայմանները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները, որոնք առաջացել կամ պահպանվել են Բանկի կողմից, ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Բանկն ապահովում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

Բանկը կատարում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Եթե ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր կամ ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները պահպանվում են, ապա փոխանցված ակտիվները չեն ապահովում:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, այն ապահովում է ակտիվը, եթե կորցնում է դրա նկատմամբ վերահսկողությունը:

Փոխանցումների այն գործարքներում, որոնցում Բանկը պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով նա ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Բանկը դուրս է գրում անհավաքագրելի համարվող ակտիվները:

(viii) Հետզմման և հակադարձ հետզմման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետզմման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում: Վաճառքի և հետզմման գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վերավաճառքի նպատակով հակադարձ հետզմման պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետզմման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառք նախատեսող պայմանագրի շրջանակներում գնված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակներով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ix) Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները ներառում են սվոպերը, ֆորվարդները, ֆյուչերսները, սփոթ գործարքները, տոկոսադրույքների օպցիոնները, արտարժույթի փոխարժեքները, թանկարժեք մետաղները և բորսաները, ինչպես նաև այս գործիքների ցանկացած համակցություն:

Ածանցյալ գործիքների սկզբնական ճանաչումը կատարվում է ածանցյալ գործիքի պայմանագրի կնքման օրը գործող իրական արժեքով: Հետագայում ածանցյալ գործիքները վերաչափվում են իրական արժեքով: Բոլոր ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ՝ դրական իրական արժեքի դեպքում և որպես պարտավորություն՝ բացասական իրական արժեքի դեպքում:

Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունները ճանաչվում են անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

Թեև Բանկն իրականացնում է ածանցյալ գործիքների առք ու վաճառք ռիսկի հեջավորման նպատակով, այս գործիքները չեն որակվում որպես հեջի հաշվառման ենթակա:

(x) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

(դ) Հիմնական միջոցներ

Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռք բերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

– վարձակալված գույքի բարելավումներ	5-ից 10 տարի
– համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	1-ից 7 տարի
– տնտեսական գույք	3-ից 10 տարի
– փոխադրամիջոցներ	7 տարի

Վարձակալված միջոցների բարելավումների գծով մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետից և վարձակալության գործողության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում:

(ե) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման ծախսերը կապիտալացվում են որպես առանձին ծրագրի ձեռքբերման և ներդրման ծախսեր:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կան վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 1-ից 10 տարի:

(գ) Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

Ոչ ընթացիկ ակտիվները կամ ակտիվներից և պարտավորություններից բաղկացած օտարման ենթակա խմբերը, որոնց վերականգնումն ակնկալվում է հիմնականում վաճառքի, այլ ոչ՝ շարունակական օգտագործման միջոցով, դասակարգվում են որպես վաճառքի համար պահվող ակտիվներ: Անմիջապես նախքան «որպես վաճառքի համար պահվող» դասակարգումը, ակտիվները կամ օտարման ենթակա խմբերի բաղադրիչները վերաչափվում են Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն: Այնուհետև, որպես կանոն, ակտիվները կամ օտարման ենթակա խումբը չափվում են հետևյալ արժեքներից նվազագույնով՝ հաշվեկշռային արժեք և իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսերը:

(ե) Արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք առկա է անկողմնակալ վկայություն ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի արժեզրկված լինելու մասին: Նման վկայության առկաության դեպքում, Բանկը որոշում է արժեզրկումից կորստի գումարը:

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբն արժեզրկվում է, և արժեզրկումից կորուստներ ճանաչվում են այն և միայն այն դեպքում, երբ առկա է անկողմնակալ վկայություն ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ ավելի դեպքերի արդյունք հանդիսացող արժեզրկման մասին (կորստի դեպք), և այդ դեպքը (կամ դեպքերը) ազդեցություն է ունեցել ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի գծով դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի վրա, որոնք հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման անկողմնակալ վկայությունը կարող է ներառել պարտավորությունների չկատարումը կամ վճարումների հետաձգումը վարկառուի կողմից, վարկային պայմանագրի պայմանների խախտումները վարկառուի կողմից, ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի, վարկառուի կամ թողարկողի սնանկացման հայտանիշները, արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը, գրավի արժեքի նվազումը կամ ակտիվների խմբին վերաբերող այլ դիտարկելի տվյալները, ինչպիսիք են խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների վճարունակության վատթարացումը, կամ տվյալ խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների կողմից պարտականությունների չկատարման հետ փոխկապակցված տնտեսական պայմանների փոփոխությունը:

Բացի այդ, վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեքում ներդրման իրական արժեքի՝ իր սկզբնական արժեքից նշանակալի կամ տևողական նվազումը նույնպես հանդիսանում է արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն:

(i) Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում ներառում են փոխառությունները և այլ դեբիտորական պարտքերը («փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր»): Բանկը վերանայում է իր փոխառությունները և դեբիտորական պարտքերը՝ արժեզրկումը կանոնավոր հիմունքով գնահատելու նպատակով:

Բանկը նախ գնահատում է, թե արդյոք գոյություն ունի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն այն առանձին փոխառությունների ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են, և ապա առանձին կամ հավաքական հիմունքով՝ այն փոխառությունների ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն: Եթե Բանկը որոշում է, որ առանձին գնահատված փոխառության կամ դեբիտորական պարտքի գծով լինի այն նշանակալի կամ ոչ նշանակալի, արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն չկա, ապա այն ներառում է այդ փոխառությունը կամ դեբիտորական պարտքը վարկային ռիսկի համանման բնութագրերով փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի խմբում և դրանք հավաքական հիմունքով գնահատում արժեզրկման տեսանկյունից: Այն փոխառությունները և դեբիտորական պարտքերը, որոնք առանձին են գնահատվում արժեզրկման տեսանկյունից, և որոնց գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում կամ շարունակվում է ճանաչվել, չեն ներառվում արժեզրկման հավաքական հիմունքով գնահատման մեջ:

Եթե առկա է փոխառության կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես փոխառության կամ դեբիտորական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի և այդ փոխառության կամ դեբիտորական պարտքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի, ներառյալ երաշխիքների գծով ստացվելիք գումարների և գրավի ներկա արժեքի միջև տարբերությունը: Պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը և նախկին փորձի վրա հիմնված վնասները, որոնց գծով ներկա տնտեսական պայմաններն արտացոլող դիտարկելի տվյալների հիման վրա կատարվել են ճշգրտումներ, հանդիսանում են դրամական միջոցների ակնկալվող հոսքերի գնահատման հիմք:

Որոշ դեպքերում դիտարկելի տվյալները, որոնք պահանջվում են փոխառության կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար, կարող են լինել սահմանափակ կամ այլևս ոչ ամբողջությամբ առնչվող տվյալ հանգամանքներին: Դա կարող է տեղի ունենալ, երբ վարկառուն ֆինանսական դժվարությունների մեջ է, և համանման վարկառուների վերաբերյալ քիչ պատմական տվյալներ կան: Այդպիսի դեպքերում, ցանկացած արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար Բանկն օգտագործում է իր փորձը և դատողությունները:

Փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում են այնքանով, որքանով փոխհատուցվող գումարի հետագա աճը կարելի է անկողմնակալորեն կապել արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը:

Այն դեպքերում, երբ փոխառության հավաքագրումը հնարավոր չէ, վարկը դուրս է գրվում ի հաշիվ արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստի: Բանկը փոխառության մնացորդը (և արժեզրկման գծով ձևավորված ցանկացած պահուստը) դուրս է գրում, երբ ղեկավարությունը որոշում է, որ փոխառությունը ենթակա չէ հավաքագրման և ձեռնարկվել են փոխառության վերադարձի հետ կապված բոլոր անհրաժեշտ քայլերը:

(ii) Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները ներառում են վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներում ընդգրկված չգնանշվող բաժնային գործիքները, որոնք չեն հաշվառվում իրական արժեքով, քանի որ այն հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել: Եթե առկա է այդ ներդրումների գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես ներդրման հաշվեկշռային արժեքի և նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների ներկա շուկայական հատույցադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերությունը:

Այս ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և ենթակա չեն հակադարձման:

(iii) Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակված վնասը փոխանցելով շահույթի կամ վնասի կազմ՝ որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Կուտակված վնասը, որը այլ համապարփակ եկամտից վերադասակարգվում է շահույթի կամ վնասի կազմ, հանդիսանում է ձեռքբերման արժեքի՝ հանած մայր գումարի մարումները ու մաշվածությունը, և ընթացիկ իրական արժեքի՝ հանած նախկինում շահույթում կամ վնասում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները, միջև տարբերությունը: Ժամանակի արժեքին վերագրելի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխություններն արտացոլվում են որպես տոկոսային եկամտի բաղադրիչ:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքն աճում է, և այդ աճը հնարավոր է անկողմնակալորեն կապել շահույթում կամ վնասում արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը, ապա արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, իսկ հակադարձված գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուամենայնիվ, արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթի իրական արժեքի ցանկացած հետագա վերականգնումը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(iv) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Գուդվիլի փոխհատուցվող գումարը որոշվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից (հանած վաճառքի ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը զեղչվում են իրենց ներկա արժեքով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը զեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքից մեծապես անկախ և դրամական միջոցների ներհոսք չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ՝ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ: Գուդվիլի գծով արժեզրկումից կորուստը չի հակադարձվում:

(ը) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկը որպես անցյալ դեպքերի արդյունք ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով զեղչման մինչև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, անհրաժեշտության դեպքում՝ պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը:

Վերակազմավորման գծով պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը հաստատում է վերակազմավորման մանրամասն պաշտոնական պլանը և երբ սկսվում է վերակազմավորումը կամ դրա մասին հայտարարվում է հանրությանը: Ապագա գործառնական ծախսերի գծով պահուստ չի ձևավորվում:

(թ) Վարկավորման պարտավորվածություններ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը հանձն է առնում վարկավորման պարտավորվածություններ, որոնք ներառում են չօգտագործված վարկային պարտավորվածությունները, ակրեդիտիվները և երաշխիքները, ինչպես նաև տրամադրում է վարկային ապահովագրման այլ տեսակներ:

Ֆինանսական երաշխիքներն իրենցից ներկայացնում են պայմանագրեր, որոնք պարտավորեցնում են Բանկին կատարել որոշակի վճարումներ, որոնք կփոխհատուցեն երաշխիքի սեփականատիրոջ այն վնասները, որոնք նա կկրեր, եթե առանձին պարտատերն ի վիճակի չլիներ կատարել վճարումները պարտքային գործիքի պայմաններով նախատեսված ժամկետներում:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունը սկզբնապես ճանաչվում է իրական արժեքով, հաշվի չառնելով գործարքի հետ կապված ծախսումները, և հետագայում չափվում է երկու մեծություններից առավելագույնով՝ սկզբնապես ճանաչված գումարը՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան կամ երաշխիքի գծով կորուստների պահուստը: Ֆինանսական երաշխիքների գծով կորուստների պահուստը և վարկավորման այլ պարտավորվածությունները ճանաչվում են, երբ գոյություն ունի վնաս կրելու հավանականություն և այդ վնասը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունները և վարկավորման այլ պարտավորվածությունների գծով պահուստները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

Վարկավորման պարտավորվածությունները չեն ճանաչվում, բացառությամբ հետևյալ պարտավորվածությունների.

- վարկավորման պարտավորվածություններ, որոնք Բանկը նախատեսում է որպես ֆինանսական պարտավորություններ իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- եթե Բանկն ունի իր վարկավորման պարտավորվածություններից առաջացող ակտիվների՝ դրանց առաջացումից կարճ ժամանակ անց վաճառելու նախկին պրակտիկա, ապա նույն դասում գտնվող բոլոր վարկավորման պարտավորվածությունները դիտվում են որպես անանցյալ գործիքներ,
- վարկավորման պարտավորվածություններ, որոնք կարող են մարվել զուտ հիմունքով՝ դրամական միջոցներով կամ մեկ այլ ֆինանսական գործիք մատակարարելով կամ թողարկելով,
- շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկ տրամադրելու պարտավորվածություններ:

(Ժ) Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերին ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկային հետևանքների:

(i) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող ցանկացած գումար ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(ii) Բաժնետիրական կապիտալի հետզմում

Երբ որպես սեփական կապիտալ ճանաչված բաժնետիրական կապիտալը հետ է գնվում, վճարված հատուցման գումարը, ներառյալ ուղղակիորեն վերագրելի ծախսերը, ճանաչվում է որպես սեփական կապիտալի նվազում:

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ:

Սովորական բաժնետոմսերի շահութաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

(լ) Սեզոնային հաշվետվողականություն

Բանկի սեզոնային հաշվետվությունները հիմնված են հետևյալ գործառնական սեզոնների վրա՝ Մանրածախ բանկային գործունեություն, Կորպորատիվ բանկային գործունեություն, Առևտրային ու Ներդրումային բանկային գործունեություն:

(հ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ եկամտի միավորներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամտում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա շահութահարկի գծով ակնկալվող վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ չեն ճանաչվում հետևյալ ժամանակավոր տարբերությունների համար՝ հարկային նպատակներով չնվազեցվող գույքի, ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչում, որը ազդեցություն չունի հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի վրա, ինչպես նաև այն դուստր ընկերություններում կատարած ներդրումներին վերաբերող ժամանակավոր տարբերություններ, որտեղ մայր ընկերությունն ի վիճակի է վերահսկել ժամանակավոր տարբերության հակադարձումը, և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի մոտ ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ, եթե Բանկը կիրառի այն մոտեցումը, որով ակնկալվում է վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր հարկային տարբերությունները:

(յ) Եկամտի և ծախսի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով հաշվեգրված գեղչերը և հավելավճարները ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից ստացված գուտ եկամտում:

Վարկերի տրամադրման, սպասարկման և այլ վճարները, որոնք գործարքի հետ կապված ծախսերի հետ միասին դիտարկվում են որպես վարկի ընդհանուր շահութաբերության անբաժան մաս, հետաձգվում են և ամորտիզացվում են տոկոսային եկամտի կազմում ֆինանսական գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Այլ վճարները, կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս:

Շահութաբաժինների տեսքով եկամուտը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ շահաբաժնի հայտարարման օրը:

Գործառնական վարձակալության գծով վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում: Վարձակալության գծով ստացված խրախուսող պայմանները ճանաչվում են որպես վարձակալության գծով ընդհանուր ծախսի անբաժան մաս՝ վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում:

(խ) Վարձակալություն

Ֆինանսական վարձակալություն` Բանկը որպես ֆինանսական վարձակալ

Բանկը ճանաչում է ֆինանսական վարձակալությունը որպես ակտիվներ և պարտավորություններ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում վարձակալության պայմանների ուժի մեջ մտնելու պահից վարձակալվող գույքի իրական արժեքի չափով, կամ, ցածր լինելու դեպքում, նվազագույն վարձակալական վճարների ընթացիկ արժեքով: Նվազագույն վարձակալական վճարների ընթացիկ արժեքը հաշվարկելու համար որպես գեղչման գործակից օգտագործվում է վարձակալության ներքին տոկոսադրույքը, երբ այն հնարավոր է կիրառել, հակառակ դեպքում՝ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը: Սկզբնական ուղղակի ծախսումները ներառվում են ակտիվի արժեքի մեջ: Վարձակալական վճարները համաչափորեն բաշխվում են ֆինանսական ծախսերի և չմարված պարտավորության նվազեցման միջև: Ֆինանսական ծախսը տարածվում է վարձակալության ողջ ժամանակահատվածի վրա այնպես, որ հաշվարկվի հաստատուն դրույքաչափ պարտավորության յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի մնացորդային արժեքի նկատմամբ: Վարձակալի կողմից ֆինանսական վարձակալության գործունեությանը ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումներն արտացոլվում են վարձակալված ակտիվների կազմում:

Ֆինանսական վարձակալություն` Բանկը որպես ֆինանսական վարձատու

Բանկը ճանաչում է վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերը վարձակալության գուտ ներդրման գումարի չափով՝ վարձակալության պայմանների ուժի մեջ մտնելու պահից սկսած: Ֆինանսական եկամուտը հիմնված է գուտ չմարված ներդրման հաստատուն եկամտաբերության գործակցի օգտագործման մոդելի վրա: Սկզբնական ուղղակի ծախսումները ներառվում են վարձակալությունից դեբիտորական պարտքի հաշվարկման մեջ:

Գործառնական վարձակալություն` Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի ժամանակ ռիսկերը և հատույցները արդյունավետորեն պահվում են վարձակալի կողմից, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության գծով վարձավճարները ճանաչվում են ծախսեր հավասարաչափ մասհանումների միջոցով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ընդգրկվում այլ գործառնական ծախսերի մեջ:

Գործառնական վարձակալություն` Բանկը որպես վարձատու

Բանկը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացնում է գործառնական վարձակալության առարկա հանդիսացող ակտիվը՝ ըստ ակտիվի բնույթի: Գործառնական վարձակալությունից ստացվող վարձակալական եկամուտը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հավասարաչափ վարձակալության ժամկետի ընթացքում որպես այլ եկամուտ: Վարձակալներին տրամադրված գեղչերի համախառն գումարը արտացոլվում է որպես վարձակալությունից եկամտի նվազեցում՝ հավասարաչափ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Գործառնական վարձակալության պայմանագրի հետ կապված սկզբնական ուղղակի ծախսումները ավելացվում են վարձակալության առարկա հանդիսացող ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին:

(ծ) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Ստորև ներկայացված են ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք թողարկվել են, բայց Բանկի համապարփակ ֆինանսական հաշվետվությունների հրատարակման օրվա դրությամբ դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը մտադիր է կիրառել այդ ստանդարտները ուժի մեջ մտնելուց հետո:

ՖՀՄՍ 9 .Ֆինանսական գործիքներ

2014 թ. հուլիսին ՀՀՄՍԽ-ն թողարկեց ՖՀՄՍ 9 .Ֆինանսական գործիքներն ստանդարտի վերջնական տարբերակը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքներին վերաբերող նախագծի բոլոր փուլերն ու փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ին՝ .Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչումը և չափումը, և ՖՀՄՍ 9-ի բոլոր նախկին տարբերակներին: Ստանդարտը ներկայացնում է դասակարգման, չափման, ինչպես նաև արժեզրկման և հեջավորման հաշվառման նոր պահանջներ:

Դասակարգման և չափման տեսանկյունից, նոր ստանդարտը կպահանջի գնահատել բոլոր ֆինանսական գործիքները, բացի բաժնային գործիքներում ներդրումներից և ածանցյալ գործիքներից, համակցված մոտեցման հիման վրա՝ ելնելով ընկերության ակտիվները կառավարելու բիզնես մոդելի և գործիքների դրամական հոսքերի բնութագրիչներից: ՀՀՄՍ 39-ի չափման կատեգորիաները կփոխարինվեն հետևյալ կատեգորիաներով. իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող, և ամորտիզացված արժեքով չափվող գործիքներ: ՖՄՀՄ 9-ը նաև թույլ կտա ընկերություններին շարունակել դասակարգել (առանց հետագա վերադասակարգման հնարավորության) իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող, և ամորտիզացված արժեքով չափվող գործիքների սահմանմանը համապատասխանող գործիքները որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա վերացնում կամ էապես նվազեցնում է չափման կամ ճանաչման անհետևողականությունը: Առևտրական նպատակով չպահվող բաժնային գործիքներում ներդրումները կարող են դասակարգվել (առանց հետագա վերադասակարգման հնարավորության) որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող գործիքներ, առանց օգուտների կամ վնասների հետագա վերադասակարգման ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ֆինանսական պարտավորությունների հաշվառման ՀՀՄՍ 39-ի պահանջները էապես չեն փոխվի:

ՖՀՄՍ 9-ը նաև հիմնովին կփոխի վարկերի արժեզրկման նկատմամբ մոտեցումը: Ստանդարտը կփոխարինի ՀՀՄՍ 39-ի՝ կրած վնասների մոտեցումը ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱԿՎ) մոտեցմամբ: Խմբից կպահանջվի ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստ ճանաչել բոլոր վարկերի և պարտքային ֆինանսական գործիքների համար, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, ինչպես նաև վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերի համար: Պահուստը գնահատվում է ակնկալվող վարկային կորուստների հիման վրա՝ կապված հաջորդ տասներկու ամիսների ընթացքում դեֆոլտի հավանականության հետ: Այն դեպքերում, երբ գործիքի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի է ունեցել վարկային ռիսկի էական աճ, պահուստը գնահատվում է ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում դեֆոլտի հավանականության հիման վրա:

ՖՀՄՍ 9-ը ուժի մեջ է մտնում 2018 թվականի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Ավելի վաղ կիրառությունը թույլատրվում է: Ստանդարտը կիրառվում է հետընթաց կարգով, սակայն համեմատական տեղեկատվության վերահաշվարկ չի պահանջվում. կիրառման ազդեցությունը անցման ամսաթվին (2018թ. հունվարի 1) կգրանցվի չբաշխված շահույթում: ՖՀՄՍ 9-ի կիրառումն ազդեցություն կունենա Խմբի ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման վրա, սակայն ազդեցություն չի ունենա Խմբի ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման և

չափման վրա: Խումբն ակնկալում է, որ ՖՀՄՍ 9-ը նշանակալի ազդեցություն կունենա իր կապիտալի վրա: Այդ ազդեցության չափը որոշելու համար Խմբին անհրաժեշտ է կատարել ավելի մանրամասն վերլուծություն, որը հաշվի կառնի ամբողջ հիմնավորված և կիրառելի տեղեկությունը՝ ներառյալ հեռանկարային տարրեր: Բանկը արդեն սկսել է ՖՀՄՍ 9-ին անցման գործընթացը և նախատեսում է այն ավարտել մինչև 2017թ. տարեվերջ:

ՖՀՄՍ 15 .Հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացված հասույթ

2014 թվականի մայիսին ՀՀՄՄԽ-ն հրապարակել է .Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ ՖՀՄՍ 15-ը, որն ուժի մեջ է մտնում 2018 թվականի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ վաղաժամկետ կիրառման հնարավորությամբ: ՖՀՄՍ 15-ը սահմանում է հասույթի ճանաչման սկզբունքները և կիրառելի է լինելու հաճախորդների հետ բոլոր պայմանագրերի համար: Սակայն, տոկոսային եկամուտները և միջնորդավճարները, որոնք ֆինանսական գործիքների և վարձակալության անբաժան մասն են կազմում, կշարունակեն գտնվել ՖՀՄՍ 15-ի շրջանակներից դուրս և կկարգավորվեն այլ կիրառելի ստանդարտներով (օր. ՖՀՄՍ 9 և ՖՀՄՍ 16՝ Վարձակալություն):

Ստանդարտի համաձայն հասույթը պետք է ճանաչվի, երբ ապրանքներն ու ծառայությունները փոխանցվել են, այն փոխհատուցման գումարի չափով, որի նկատմամբ իրավունքը ընկերությունն ակնկալում է ստանալ այդ ապրանքների և ծառայությունների փոխանցման դիմաց:

Բանկը չի նախատեսում ՖՀՄՍ 15-ի վաղաժամկետ ընդունում և ներկայումս գնահատում է դրա ազդեցությունը:

ՖՀՄՍ 16 .Վարձակալություն

ՀՀՄՄԽ-ն հրապարակել է ՖՀՄՍ 16 .Վարձակալությունն վարձակալության հաշվառման նոր ստանդարտը 2016թ. հունվարին: Նոր ստանդարտը զգալիորեն չի փոխում վարձակալության հաշվառումը վարձատուների համար: Սակայն, այն պահանջում է վարձակալներին ճանաչել վարձակալությունների մեծ մասը իրենց հաշվապահական հաշվեկշռում որպես վարձակալության գծով պարտավորություն՝ համապատասխան ակտիվի օգտագործման իրավունքի հետ մեկտեղ:

Վարձակալները պետք է կիրառեն միասնական մոդել բոլոր ճանաչված վարձակալությունների համար, բայց հնարավորություն կունենան չճանաչել կարճաժամկետ վարձակալությունները և ցածր արժեք ունեցող ակտիվների վարձակալությունը: Ընդհանուր առմամբ, շահույթի կամ վնասի ճանաչման կարգը նման է այսօրվա ֆինանսական վարձակալության հաշվառմանը՝ շահույթ կամ վնասում տոկոսային եկամտի և մաշվածության առանձին ճանաչմամբ:

ՖՀՄՍ 16 ուժի մեջ է մտնում 2019 թվականի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրելի է, պայմանով, որ հասույթի նոր ստանդարտ ՖՀՄՍ 15-ը կիրառվում է նույն օրը: Բանկը չի նախատեսում ՖՀՄՍ 16 վաղաժամկետ ընդունում և ներկայումս գնահատում է դրա ազդեցությունը:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 12-ում՝ Ծահութահարկ

2016թ. հունվարին, փոփոխություններ հրապարակելով ՀՀՄՍ 12-ում, ՀՀՄՍ-ն հստակեցրեց ֆինանսական հաշվառման նպատակով իրական արժեքով չափվող, սակայն հարկային հաշվառման նպատակով սկզբնական արժեքով չափվող պարտքային գործիքների գծով հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվառման պահանջները:

Փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2017 թվականի հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ վաղ կիրառման թույլատրելիության սկզբունքով: Փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 7-ում՝ Դրմական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություններ

2016թ. հունվարին ՀՀՄՄԽ-ն հրապարակեց Հաշվետվություն դրամական միջոցների հոսքերի մասին ՀՀՄՄ 7-ում փոփոխություններ՝ նպատակ ունենալով բարելավել ֆինանսավորման գործունեության բացահայտումները և օգնել օգտագործողներին ավելի լավ հասկանալ հաշվետու ընկերության իրացվելիության դիրքերը: Ըստ նոր պահանջների՝ ընկերությունները պետք է բացահայտեն տեղեկատվություն ֆինանսավորման գործունեության հետևանքով իրենց ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխությունների վերաբերյալ, ինչպիսիք են փոփոխությունները դրամական հոսքերից և ոչ-դրամական հոդվածներից (օր.՝ օգուտ և վնաս արտարժույթի փոփոխությունից): Փոփոխությունը ուժի մեջ է մտել 2017թ. հունվարի 1-ից:

4. Ջուտ տոկոսային եկամուտ

	01/07/2017- 30/09/2017	01/01/2017- 30/09/2017	01/07/2016- 30/09/2016	01/01/2016- 30/09/2016
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	9,928,570	32,490,275	9,033,734	26,293,796
Ֆակտորինգից ստացված եկամուտներ	126,749	377,274	213,177	622,552
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	296,229	825,792	329,592	984,417
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	33,824	111,185	56,986	164,395
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	769,689	2,169,829	421,253	1,321,262
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	74,489	146,248	44,275	226,464
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	204,867	486,552	139,244	420,278
Պահանջներ ակրեդիտիվների գծով	141,784	458,400	164,093	587,781
Այլ	11,612	56,128	1,132	25,634
	11,587,813	37,121,683	10,403,485	30,646,578
Տոկոսային ծախս				
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	3,791,819	11,537,265	3,927,837	11,623,204
Այլ փոխառություններ և ստորադասված փոխառություն	2,442,899	7,542,189	2,123,983	6,498,836
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	273,257	3,206,945	210,580	525,029
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	2,810	11,613	42,569	514,685
Ակրեդիտիվներ և երաշխիքներ	108,670	328,029	98,753	347,625
Թողարկված արժեթղթերի դիմաց վճարվելիք գումարներ	489,005	1,222,057	226,319	307,725
Այլ	7164	29,777	761	24,923
	7,115,624	23,877,875	6,630,801	19,842,026
Ջուտտոկոսային եկամուտ	4,472,189	13,243,808	3,772,684	10,804,552

5. Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ

	01/07/2017- 30/09/2017	01/01/2017- 30/09/2017	01/07/2016- 30/09/2016	01/01/2016- 30/09/2016
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Վարկային քարտերի սպասարկման ծառայություններ	441,250	1,159,756	336,335	911,217
Դրամական փոխանցումներ	189,883	509,701	145,605	361,035
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	53,483	187,757	79,118	239,224
Կանխիկացման, հաշիվների և հեռահար համակարգերի սպասարկման ծառայություններ	173,829	446,542	121,203	334,747
Հաշվարկային գործառնություններ	24,541	56,821	18,500	39,840
Բրոկերային ծառայություններ	28,072	87,035	35,289	146,113
Այլ	13,680	31,456	12,186	32,689
	924,738	2,479,067	748,235	2,064,866

6. Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս

	01/07/2017- 30/09/2017	01/01/2017- 30/09/2017	01/07/2016- 30/09/2016	01/01/2016- 30/09/2016
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	8,008	32,772	11,223	59,972
Վարկային քարտերի սպասարկման ծառայություններ	175,975	427,015	124,808	288,739
Դրամային փոխանցումներ	30,034	84,378	27,304	73,901
Այլ	6,279	21,042	5,618	21,773
	220,296	565,207	168,953	444,385

7. Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից զուտ (վնաս)/ օգուտ

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից առաջացած զուտ շահույթ (վնաս) իր մեջ ներառում է հիմնականում արտարժույթային ածանցյալ գործիքների վերագնահատումներ, որոնք օգտագործվում են արտարժույթային դիրքերի հեջավորման համար:

8. Արտարժույթային գործառնություններից զուտ եկամուտ

	01/07/2017- 30/09/2017	01/01/2017- 30/09/2017	01/07/2016- 30/09/2016	01/01/2016- 30/09/2016
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ շահույթ (վնաս)	978,842	2,341,785	654,399	1,781,570
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ շահույթ (վնաս)	1,046,577	1,888,810	38,095	11,102
	2,025,419	4,230,595	692,494	1,792,672

9. Այլ գործառնական եկամուտներ/ծախսեր

	01/07/2017- 30/09/2017	01/01/2017- 30/09/2017	01/07/2016- 30/09/2016	01/01/2016- 30/09/2016
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Այլ գործառնական եկամուտներ				
Ստացված տույժեր և վնասներ	402,921	1,066,109	238,799	926,334
Այլ եկամուտ	53,212	170,084	95,217	166,266
	456,134	1,236,193	334,016	1,092,600
Այլ գործառնական ծախսեր				
Տույժերի և տուգանքների գծով ծախսեր	-	-	-	(10)
Ոչ ընթացիկ ակտիվների օտարումից ծախսեր	-	(58)	-	-
Ինկասացիա	65,343	39,084	(11,761)	(36,516)
Արժեթղթային և բրոքերային գործունեություն	(22,770)	(67,334)	(24,977)	(104,091)
Երաշխիքային վճարներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	(118,044)	(307,722)	(67,903)	(205,097)
Ծրագրային ապահովման սպասարկում	(74,285)	(211,173)	(63,853)	(185,993)
Վճարման համակարգի գծով ծախսեր	(128,348)	(348,305)	(93,828)	(265,080)
Այլ ծախսեր	(193,911)	(502,786)	(97,837)	(245,026)
	(472,015)	(1,398,294)	(360,159)	(1,041,813)

10. Արժեզրկումից կորուստներ/Արժեզրկումից հակադարձումներ

	01/07/2017- 30/09/2017	01/01/2017- 30/09/2017	01/07/2016- 30/09/2016	01/01/2016- 30/09/2016
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	988,968	3,095,689	1,710,972	3,719,906
Այլ ակտիվներ	88,012	139,989	179,156	344,400
	1,076,980	3,235,678	1,890,128	4,064,306

11. Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	01/07/2017- 30/09/2017	01/01/2017- 30/09/2017	01/07/2016- 30/09/2016	01/01/2016- 30/09/2016
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	265,822	789,112	272,601	745,244
Գովազդ և շուկայավարում	129,786	464,583	114,220	426,073
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	226,221	650,031	190,640	584,924
Վերանորոգման և սպահանջման ծախսեր	75,102	237,086	70,429	178,936
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	24,163	78,839	25,582	74,850
Գործուղման ծախսեր	12,265	80,221	11,984	51,578
Անվտանգության ծառայություն	34,325	96,859	29,772	83,559
Մասնագիտական ծառայություններ	76,410	100,342	32,437	52,154
Էլեկտրականության և կոմունալ ծախսերի վճարներ	23,190	71,589	19,288	66,160
Ապահովագրություն	7,422	22,743	7,633	22,001

Բարեգործություն և հովանավորություն	62,355	74,030	16,752	48,664
Ներկայացուցչական ծախսեր	4,818	14,472	3,610	14,542
Գրասենյակային ծախսեր	7,274	22,015	9,155	21,674
Հարկեր, բացառությամբ աշխատավարձին վերաբերող հարկերի և շահութահարկի	3,694	12,375	4,463	18,491
Այլ	82,313	282,418	75,418	274,894
	1,035,160	2,996,715	883,984	2,663,744

12. Շահութահարկի գծով ծախս

	01/07/2017- 30/09/2017	01/01/2017- 30/09/2017	01/07/2016- 30/09/2016	01/01/2016- 30/09/2016
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս				
Ընթացիկ տարի	257,887	640,887	220,000	220,000
Հետաձգված հարկի գծով ծախս				
Հետաձգված հարկերի շարժ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման հետևանքով	250,817	738,244	15,853	551,893
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	508,704	1,379,131	235,853	771,893

2017թ-ին ընթացիկ և հետաձգված հարկերի գծով կիրառելի հարկային դրույքը կազմում է 20% (2016թ-ին՝ 20%):

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում

	01/01/2017- 30/09/2017	%	01/01/2016- 30/09/2016	%
	հազ. դրամ		հազ. դրամ	
Շահույթ մինչև հարկումը	6,764,746		4,277,989	
Շահութահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	1,352,949	20.00%	855,598	20.00%
Չնվազեցվող ծախսեր	26,182	0.39%	(83,705)	-1.96%
	1,379,131	20.39%	771,893	18.04%

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն:

Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2017թ. և 2016թ. ընթացքում:

2017	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2017թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 30 սեպտեմբերի 2017թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	(102,874)	81,413	-	(21,461)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(76,977)		(11,196)	(88,173)
Այլ ստացվելիք գումարների պահուստներ	(197,664)	(115,861)	-	(313,525)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(1,336,197)	(627,728)	-	(1,963,925)
Հիմնական միջոցներ	(45,152)	4,570	-	(40,582)
Այլ ակտիվներ	10,500	2,604	-	13,104
Այլ պարտավորություններ	362,234	(57,393)	-	304,841
Այլ փոխառու միջոցներ	(56,742)	(25,849)	-	(82,591)
	(1,442,872)	(738,244)	(11,196)	(2,192,312)

2016	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2016թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 30 սեպտեմբերի 2016թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	20,694	3,075	-	23,769
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	62,825		(125,596)	(62,771)
Այլ ստացվելիք գումարների պահուստներ	65,746	(54,582)	-	11,164
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(1,010,351)	(337,796)	-	(1,348,147)
Հիմնական միջոցներ	14,379	10,617	-	24,996
Այլ ակտիվներ	13,104		-	13,104
Այլ պարտավորություններ	354,359	(173,207)	-	181,152
	(479,244)	(551,893)	(125,596)	(1,156,733)

13. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	30/09/17	31/12/16
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկղում	17,849,608	12,826,023
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	92,305,448	104,878,940
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- ԱԱ- -ից ԱԱ+ վարկանիշով	16,454	17,767
- Ա- -ից Ա+ վարկանիշով	19,946,309	10,310,205
- Բ- -ից ԲԲԲ+ վարկանիշով	8,344,589	7,026,283
- վարկանիշ չունեցող	4,281,652	221,654
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	32,589,003	17,575,909
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	142,744,059	135,280,872

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող նոստրո հաշիվներն իրենցից ներկայացնում են վճարհաշվարկային գործունեության համար նախատեսված մնացորդներ, ինչպես նաև ՀՀ ԿԲ-ում պահվող պարտադիր պահուստավորման ենթակա միջոցներ: Պարտադիր պահուստները ևս կարող են օգտագործվել Բանկի հայեցողությամբ, քանի որ դրանցից միջոցների ելքագրումը սահմանափակված չէ:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն: Վերը նշված վարկանիշները Fitch վարկանշային գործակալության վարկանիշներն են:

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկը ունի տեղաբաշխված միջոցներ մեկ բանկում (2016թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ մեկ), որոնց մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ տեղաբաշխված միջոցների ընդհանուր գումարը կազմում է 19,946,308 հազար դրամ (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ տեղաբաշխված միջոցների ընդհանուր գումարը կազմում է 7,041,151 հազար դրամ:)

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը:

14. Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

	30/09/17	31/12/16
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ակտիվներ		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ կառավարության պարտատոմսեր	1,196,847	-
Հայկական կորպորատիվ պարտատոմսեր	809,238	-
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ		
Տոկոսադրույքի սվոպեր	35,206	40,590
Արտարժույթի պայմանագրեր	564,184	3,089,481
	2,605,475	3,130,071

Պարտավորություններ

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Արտարժույթի պայմանագրեր

219,107	2,535,283
219,107	2,535,283

Շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքները իրենցից ներկայացնում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական գործիքներ:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն:

Տոկոսադրույթի սվոպեր

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսադրույթի սվոպի պայմանագրերի գումարները 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-դրությամբ՝ ներառյալ իրական արժեքը և անվանական գումարը: Ստորև ներկայացված արտարժույթով արտահայտված գումարները փոխարկվում են հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ գործող փոխարժեքներով: Այս դեռևս չմարված պայմանագրերի գծով չիրացված օգուտը և վնասը ճանաչվում է համապատասխանաբար շահույթում կամ վնասում:

	Իրական արժեք		Անվանական գումար	
	2017	2016	2017	2016
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱՄՆ դոլարով ֆիքսված տոկոսադրույթի վճարում, ԱՄՆ դոլարով լողացող տոկոսադրույթի ստացում	35,206	40,590	6,849,961	11,218,609

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի տոկոսադրույթի սվոպի չորս պայմանագիր՝ երեքը 15,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական գումարով և մեկը 10,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական գումարով (2016թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ տոկոսադրույթի սվոպի երեք պայմանագիր՝ յուրաքանչյուրը 15,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական գումարով և մեկը 10,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական գումարով): Այս պայմանագրերի համաձայն՝ Բանկը վճարում է 2.1350%, 1.3125%, 0.9450% և 1.5850% ֆիքսված տոկոսադրույթներ և ստանում է 6 ամիս USD-LIBOR-ICE լողացող տոկոսադրույթներ՝ համապատասխանաբար յուրաքանչյուր պայմանագրի համար: Տոկոսադրույթի սվոպի պայմանագրերի մարման ժամկետը լրանում է 2022թ-ին:

15. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

	30/09/17 հազ. դրամ	31/12/16 հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- Պետական պարտատոմսեր		
ՀՀ կառավարության պարտատոմսեր	7,432,591	7,174,650
Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	1,056,340	-
Այլ երկրների եվրոպարտատոմսեր	2,919,338	1,066,963
- Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
Օտարերկրյա այլ կազմակերպությունների պարտատոմսեր	-	3,418,111
Հայկական կորպորատիվ պարտատոմսեր	939,921	642,110
Բաժնային ներդրումներ		
- Չգնանշվող բաժնային արժեթղթեր սկզբնական արժեքով	106,458	106,458
	12,454,648	12,408,292

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներում ներառված են ստորև ներկայացվող չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը:

Անվանումը	Գրանցման երկիրը	Հիմնական գործունեությունը	Վերահսկվող %		2017թ.	2016թ.
			2017թ.	2016թ.	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ար.Զա	Հայաստանի Հանրապետություն	Վճարային համակարգ	3.76%	3.76%	36,429	36,429
«Արցախի Բանկ» ՓԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	Բանկային գործունեություն	1.06%	1.06%	69,250	69,250
SWIFT	Բելգիա	Գրամային փոխանցումներ	0.00%	0.00%	779	779
					106,458	106,458

(ա) Որոշելի իրական արժեք չունեցող ներդրումներ

Սկզբնական արժեքով ներկայացված վաճառքի համար մատչելի բաժնային ներդրումները ներառում են չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը դրամային փոխանցումների ոլորտում: Այս ներդրումների համար գործող շուկա գոյություն չունի, և վերջերս տեղի չեն ունեցել այնպիսի գործարքներ, որոնք կարող էին տրամադրել վկայություն դրանց ընթացիկ իրական արժեքի մասին: Ի լրումն, գեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդի կիրառման արդյունքում ձևավորվում են մի շարք իրական արժեքներ, ինչը պայմանավորված է այս ոլորտում դրամական միջոցների ապագա հոսքերի առկայության հետ կապված անորոշությամբ:

16. Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ

	30/09/17 հազ. դրամ	31/12/16 հազ. դրամ
ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված միջոցներ		
ՀՀ ԿԲ-ում վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոզիտացված միջոց	435,500	1,220,000
Այլ բանկերին տրված վարկեր և ավանդներ		
Հայկական բանկեր	12,237,076	2,500,839
ՏՀԶԿ կազմի մեջ մտնող բանկեր	2,457,197	1,078,322
Օտարերկրյա այլ բանկեր	-	54,141
Ընդամենը այլ բանկերին տրված վարկեր և ավանդներ	14,694,273	3,633,302
Ընդամենը բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	15,129,773	4,853,302

Բանկերին տրված վարկերը և փոխատվություններն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

ՏՀԶԿ կազմի մեջ մտնող բանկերին և այլ օտարերկրյա բանկերին տրված վարկերում և ավանդներում ներառված 62,193 հազար դրամ (2016թ-ին՝ 117,053 հազար դրամ) գումարն իրենից ներկայացնում է ակրեդիտիվների, երաշխիքների և վարկային քարտերի դիմաց գրավադրված ավանդները:

Բանկերին տրված վարկերի և ավանդների կենտրոնացում

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկը ունի տեղաբաշխված միջոցներ մեկ բանկում (2016թ-ին՝ չունի), որոնց մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ տեղաբաշխված միջոցների ընդհանուր գումարը կազմում է 8,623,026 հազար դրամ

17. Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	30/09/17 հազ. դրամ	31/12/16 հազ. դրամ
Փոքր և միջին չափի հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ	8,646,697	6,446,797
	8,646,697	6,446,797

Գրավ

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների դիմաց գրավադրված էին կառավարության և ոչ պետական արժեթղթեր 9,123,316 հազար ՀՀ դրամ իրական արժեքով (2016 թ.՝ 6,814,064 հազար ՀՀ դրամ):

18. Հաճախորդներին տրված վարկեր

	30/09/17 հազ. դրամ	31/12/16 հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր		
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	294,297,855	384,267,796
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	79,510,698	77,010,316
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	373,808,553	461,278,112
Անհատներին տրված վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	23,071,756	20,051,103
Վարկային քարտեր	17,634,480	18,403,846
Բիզնես վարկեր	927,645	1,043,918
Ավտոմեքենայի վարկեր	1,860,759	2,043,068
Սպառողական վարկեր	9,886,702	5,454,847
Ընդամենը անհատներին տրված վարկեր	53,381,342	46,996,782
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	427,189,894	508,274,894
Արժեզրկման գծով պահուստ	(10,480,070)	(8,986,372)
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	416,709,825	499,288,522

Ստորև ներկայացված աղյուսակում բարձր վարկանիշ ունեցող վարկերը կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկերն են, որոնք ունեն նվազագույն մակարդակի վարկային ռիսկ, սովորաբար ապահովված բարձրակարգ գրավով (որպես գրավ են հանդիսանում դրամական միջոցներ կամ պետական երաշխիքներ): Լավ ֆինանսական վիճակ և պարտքերի սպասարկման լավ պատմություն ունեցող այլ վարկառուները ընդգրկվում են ստանդարտ վարկանիշի մեջ: Ստանդարտ վարկանիշից ցածր վարկերը կազմում են անհատապես չարժեզրկված, ստանդարտից ցածր գնահատական ունեցող վարկերը:

	Չարժեզրկված և ոչ ժամկետանց						
	2017	Բարձր վարկանիշ	Ստանդարտ վարկանիշ	Ստանդարտից ցածր վարկանիշ	Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված	Անհատապես արժեզրկված	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր		30,492,791	317,154,880	-	6,214,826	9,941,945	363,804,442

	Չարժեզրկված և ոչ ժամկետանց						
	2016	Բարձր վարկանիշ	Ստանդարտ վարկանիշ	Ստանդարտից ցածր վարկանիշ	Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված	Անհատապես արժեզրկված	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր		145,465,084	291,807,706	2,052,570	2,871,395	10,591,029	452,787,784

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժը ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի տեսակների 2017թ. ընթացքում:

2017	Վարկեր իրավաբանական անձանց հազ. դրամ	Վարկեր անհատներին հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Մնացորդը տարեսկզբին	8,490,328	496,044	8,986,372
Զուտ ծախս	2,738,216	357,473	3,095,689
Նակիմում դուրս գրված վարկերի վերադարձ	26,650	79,116	105,766
Դուրս գրումներ	(1,251,083)	(456,674)	(1,707,757)
Մնացորդը տարեվերջին	10,004,111	475,959	10,480,070

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժը ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի տեսակների 2016թ. ընթացքում:

2016	Վարկեր իրավաբանական անձանց հազ. դրամ	Վարկեր անհատներին հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Մնացորդը տարեսկզբին	4,907,173	333,710	5,240,883
Զուտ հակադարձում	4,505,096	579,397	5,084,493
Նակիմում դուրս գրված վարկերի վերադարձ	188,461	179,374	367,835
Դուրս գրումներ	(894,856)	(596,437)	(1,491,293)
Վարկերի օտարում	(215,546)	-	(215,546)
Մնացորդը տարեվերջին	8,490,328	496,044	8,986,372

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ:

Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ %
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր			
Վարկեր խոշոր ընկերություններին			
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր`			
- ոչ ժամկետանց	281,740,275	2,831,052	278,909,223
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	281,740,275	2,831,052	278,909,223

Արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկեր`

Չարժեզրկված վարկեր			
- 91-180 օր ժամկետանց	891,798	10,077	881,721
			1.13%

-270 օրից ավել ժամկետանց	707,690	7,896	699,794	1.13%
Արժեզրկված վարկեր՝				
- ոչ ժամկետանց	5,812,995	785,033	5,027,962	13.50%
-270 օրից ավել ժամկետանց	5,145,097	3,406,080	1,739,017	66.20%
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկեր	12,557,580	4,209,087	8,348,493	33.52%
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	294,297,855	7,040,139	287,257,716	2.39%

Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին

Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր՝

- ոչ ժամկետանց	69,782,746	1,044,298	68,738,448	1.50%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,548,093	23,841	1,524,253	1.54%
- 31-90 օր ժամկետանց	2,113,369	32,546	2,080,823	1.54%
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	73,444,209	1,100,685	72,343,524	1.50%

Արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկեր՝

Չարժեզրկված վարկեր՝

- 91-180 օր ժամկետանց	14,753	227	14,526	1.54%
- 181-270 օր ժամկետանց	653,302	10,061	643,241	1.54%
-270 օրից ավել ժամկետանց	376,263	5,794	370,468	1.54%
Արժեզրկված վարկեր՝				
- ոչ ժամկետանց	436,393	97,724	338,669	22.39%
- 31-90 օր ժամկետանց	33,402	21,339	12,063	63.89%
- 91-180 օր ժամկետանց	196,858	35,993	160,865	18.28%
- 181-270 օր ժամկետանց	542,366	133,141	409,225	24.55%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	3,813,151	1,559,007	2,254,145	40.88%

Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշ ունեցող վարկեր	6,066,489	1,863,287	4,203,202	30.71%
--	------------------	------------------	------------------	---------------

Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	79,510,698	2,963,972	76,546,726	3.73%
---	-------------------	------------------	-------------------	--------------

Ընդամենը Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	373,808,553	10,004,111	363,804,442	2.68%
--	--------------------	-------------------	--------------------	--------------

<i>Համախառն վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ</i>	<i>Չուտ վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ %</i>
--------------------------------------	---	--------------------------------------	--

Անհատներին տրված վարկեր

Հիփոթեքային վարկեր

- ոչ ժամկետանց	22,230,801	44,462	22,186,340	0.20%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	111,916	9,416	102,500	8.41%
- 31-90 օր ժամկետանց	127,162	33,212	93,951	26.12%
- 91-180 օր ժամկետանց	34,235	68	34,166	0.20%
- 181-270 օր ժամկետանց	16,252	1,435	14,817	8.83%

- 270 օրից ավել ժամկետանց	551,389	100,823	450,567	18.29%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	23,071,756	189,416	22,882,340	0.82%
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	16,068,660	42,793	16,025,868	0.27%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	160,680	15,247	145,433	9.49%
- 31-90 օր ժամկետանց	61,468	24,486	36,982	39.83%
- 91-180 օր ժամկետանց	25,918	10,560	15,358	40.74%
- 181-270 օր ժամկետանց	32,311	18,624	13,688	57.64%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	1,285,443	4,135	1,281,308	0.32%
Ընդամենը վարկային քարտեր	17,634,480	115,844	17,518,637	0.66%
Բիզնես վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	496,781	7,551	489,230	1.52%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	2,941	45	2,897	1.52%
- 31-90 օր ժամկետանց	102,383	1,556	100,827	1.52%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	325,540	8,292	317,248	2.55%
Ընդամենը բիզնես վարկեր	927,645	17,444	910,201	1.88%
Ավտոմեքենայի վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,812,204	3,624	1,808,580	0.20%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	12,046	842	11,204	6.99%
- 31-90 օր ժամկետանց	9,232	659	8,573	7.14%
- 91-180 օր ժամկետանց	18,630	37	18,593	0.20%
- 181-270 օր ժամկետանց	8,647	17	8,630	0.20%
Ընդամենը ավտոմեքենայի վարկեր	1,860,759	5,180	1,855,579	0.28%
Սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	9,597,898	23,668	9,574,229	0.25%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	34,293	6,286	28,007	18.33%
- 31-90 օր ժամկետանց	14,170	2,989	11,181	21.09%
- 91-180 օր ժամկետանց	36,102	8,111	27,991	22.47%
- 181-270 օր ժամկետանց	5,950	1,542	4,408	25.92%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	198,289	105,479	92,810	53.19%
Ընդամենը սպառողական վարկեր	9,886,702	148,076	9,738,626	1.50%
Ընդամենը Անհատներին տրված վարկեր	53,381,342	475,959	52,905,383	0.89%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	427,189,894	10,480,070	416,709,825	2.45%

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման սպահուստ հազ. դրամ	Ջուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկման սպահուստ %
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր՝				
- ոչ ժամկետանց	371,417,729	2,417,464	369,000,265	0.65%
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	371,417,729	2,417,464	369,000,265	0.65%
Արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկեր՝				
Չարժեզրկված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,739,322	18,263	1,721,059	1.05%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	742,450	7,795	734,655	1.05%
Արժեզրկված վարկեր՝				
- ոչ ժամկետանց	4,162,141	277,347	3,884,794	6.66%
- 181-270 օր ժամկետանց	755,553	343,743	411,810	45.50%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	5,450,600	2,611,438	2,839,162	47.91%
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկեր	12,850,066	3,258,586	9,591,480	25.36%
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	384,267,795	5,676,050	378,591,745	1.48%
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր՝				
- ոչ ժամկետանց	69,309,563	1,037,038	68,272,525	1.50%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	567,198	8,734	558,464	1.54%
- 31-90 օր ժամկետանց	769,187	11,846	757,341	1.54%
- 91-180 օր ժամկետանց	3,793	58	3,735	1.53%
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	70,649,741	1,057,676	69,592,065	1.50%
Արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկեր՝				
Չարժեզրկված վարկեր՝				
- ոչ ժամկետանց	336,642	5,131	331,511	1.52%
- 31-90 օր ժամկետանց	227,553	3,504	224,049	1.54%
- 91-180 օր ժամկետանց	85,930	1,377	84,553	1.60%
- 181-270 օր ժամկետանց	17,237	265	16,972	1.54%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	499,315	7,689	491,626	1.54%
Արժեզրկված վարկեր՝				
- ոչ ժամկետանց	544,082	193,350	350,732	35.54%
- 31-90 օր ժամկետանց	29,384	9,253	20,131	31.49%
- 91-180 օր ժամկետանց	1,029,680	219,879	809,801	21.35%
- 181-270 օր ժամկետանց	564,277	129,807	434,470	23.00%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	3,026,476	1,186,347	1,840,129	39.20%
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշ	6,360,576	1,756,602	4,603,974	27.62%

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման սահուստ հազ. դրամ	Չուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկման սահուստ %
ունեցող վարկեր				
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	77,010,317	2,814,278	74,196,039	3.65%
Ընդամենը Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	461,278,112	8,490,328	452,787,784	1.84%
	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման սահուստ հազ. դրամ	Չուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկման սահուստ %
Անհատներին տրված վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	19,186,161	48,445	19,137,716	0.25%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	83,002	7,045	75,957	8.49%
- 31-90 օր ժամկետանց	80,329	15,462	64,867	19.25%
- 91-180 օր ժամկետանց	410,846	29,403	381,443	7.16%
- 181-270 օր ժամկետանց	21,469	1,372	20,097	6.39%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	269,296	74,489	194,807	27.66%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	20,051,103	176,216	19,874,887	0.88%
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	16,655,030	35,703	16,619,327	0.21%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	59,964	9,041	50,923	15.08%
- 31-90 օր ժամկետանց	102,483	26,067	76,416	25.43%
- 91-180 օր ժամկետանց	1,314,542	29,524	1,285,018	2.25%
- 181-270 օր ժամկետանց	133,233	60,807	72,426	45.64%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	138,594	41,494	97,100	29.94%
Ընդամենը վարկային քարտեր	18,403,846	202,636	18,201,210	1.10%
Բիզնես վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	702,500	14,050	688,450	2.00%
- 181-270 օր ժամկետանց	336,424	6,728	329,696	2.00%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	4,994	1,240	3,754	24.82%
Ընդամենը բիզնես վարկեր	1,043,918	22,018	1,021,900	2.11%
Ավտոմեքենայի վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,975,608	3,951	1,971,657	0.20%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	27,600	1,370	26,230	4.96%
- 31-90 օր ժամկետանց	23,413	1,162	22,251	4.96%
- 91-180 օր ժամկետանց	1,167	2	1,165	0.20%
- 181-270 օր ժամկետանց	15,280	1,420	13,860	9.29%
Ընդամենը ավտոմեքենայի վարկեր	2,043,068	7,905	2,035,163	0.39%
Սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	5,191,378	16,367	5,175,011	0.32%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	14,058	1,799	12,259	12.80%
- 31-90 օր ժամկետանց	1,240	159	1,081	12.80%
- 91-180 օր ժամկետանց	3,711	664	3,047	17.89%
- 181-270 օր ժամկետանց	48,441	9,791	38,650	20.21%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	196,019	58,437	137,582	29.81%
Ընդամենը սպառողական վարկեր	5,454,847	87,217	5,367,630	1.60%
Ընդամենը Անհատներին տրված վարկեր	46,996,782	495,992	46,500,790	1.06%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	508,274,894	8,986,372	499,288,522	1.77%

(բ) Վարկերի արժեզրկման գնահատման համար կիրառված հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները

Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Վարկերի արժեզրկումը տեղի է ունենում վարկի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքերի արդյունքում, որոնք ազդեցություն են ունենում վարկի հետ կապված դրամական միջոցների սպասարկման գնահատված հոսքերի վրա և որը կարելի է արժանահավատորեն գնահատել: Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկերի համար բացակայում է դրանց ուղղակիորեն վերազդելի արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշ:

Կորպորատիվ վարկերի արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշ են հանդիսանում՝

- վարկային պայմանագրի ժամկետանց վճարները,
- վարկառուի ֆինանսական վիճակի էական վատթարացումը,
- տնտեսական միջավայրի վատթարացումը, բացասական փոփոխությունները վարկառուի գործունեության շուկաներում:

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերի արժեզրկման գծով պահուստը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է արժեզրկման առանձին հայտանիշ ունեցող վարկերի գծով դրամական միջոցների սպասարկման հոսքերի վերլուծության և արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա:

Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը որոշելիս՝ ղեկավարությունն առաջնորդվում է հետևյալ հիմնական ենթադրություններով.

- ▶ խոշոր, փոքր և միջին ընկերություններին տրված աշխատող վարկերի համար պատմական կորստի գործակից է կիրառվում
- ▶ Արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկերի փոխհատուցվող գումարը հաշվարկվում է հետևյալ ենթադրությունների հիման վրա՝
  - 1) Կիրառվում է 20% և 30% գեղչ գրավի գնահատված արժեքի նկատմամբ:
  - 2) Գրավի իրացումից մուտքերի ստացումը հետաձգվում է 12 ամսով:

(ii) Անհատներին տրված վարկեր

Մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկերի արժեզրկումը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է վարկերի յուրաքանչյուր տեսակի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա: Մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկերի գծով արժեզրկումից կորուստները որոշելիս ղեկավարությունն առաջնորդվում է հետևյալ հիմնական ենթադրություններով՝

- ▶ Կորստի միգրացիայի դրույքները գնահատվում են վերջին 24 ամիսների ընթացքում կրած կորստի միգրացիայի մոդելի հիման վրա: Կորստի միգրացիայի դրույքները կիրառվում են հիփոթեքային վարկերի, վարկային քարտերի, ավտոմեքենայի և սպառողական վարկերի համար:
- ▶ Պատմական կորստի տարեկան դրույքը գնահատվում է վարկերի դուրսգրումների վիճակագրության հիման վրա և կիրառվում է ֆիզիկական անձանց տրված աշխատող բիզնես վարկերի համար:

(գ) Գրավի վերլուծություն

Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ենթակա են անհատական հիմունքով վարկային գնահատման և արժեզրկման ստուգման: Կորպորատիվ հաճախորդի վարկունակությունը նրան տրամադրված վարկի վարկային ռիսկի չափը բնութագրող ամենակարևոր ցուցանիշն է: Այնուամենայնիվ, գրավը լրացուցիչ ապահովվածություն է, և Բանկը, որպես կանոն, գրավ է պահանջում կորպորատիվ հաճախորդներից:

Չեռքբերված գրավի հիմնական տեսակները հետևյալն են՝

- Արժեթղթային վարկերի և հակադարձ հետգնման գործարքների համար՝ դրամական միջոցներ կամ արժեթղթեր;
- Առևտրային վարկերի համար՝ անշարժ գույքի, պաշարների, դեբիտորական պարտքերի և դրամական միջոցների գրավադրում
- Մանրածախ վարկավորման համար՝ անշարժ գույքի գրավադրում:

Բանկը նաև ձեռք է բերում երաշխիքներ մայր ընկերություններից՝ նրանց դուստր ընկերություններին վարկեր տրամադրելու համար:

Դեկավարությունը հետևում է գրավի շուկայական արժեքին, պահանջում լրացուցիչ գրավ՝ դրա հիմքում ընկած պայմանագրի համաձայն, և հետևում է ձեռքբերված գրավի շուկայական արժեքին՝ վարկի արժեզրկման պահուստի բավարարության ստուգման ընթացքում:

Ոչ ժամկետանց և չարժեզրկված վարկերի վերադարձելիությունը առավելապես կախված է վարկառուների վարկունակությունից, այլ ոչ գրավի արժեքից, և պարտադիր չէ, որ Բանկը թարմացնի գրավի գնահատումը բոլոր հաշվետու ժամանակաշրջանների դրությամբ:

Անհատներին տրված վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է գրավի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 70% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ: Հիփոթեքային վարկերի համար ապահովություն հանդիսացող անշարժ գույքի իրական արժեքն առնվազն հավասար է համապատասխան վարկերի հաշվեկշռային արժեքին՝ հիմք ընդունելով վարկի տրամադրման ամսաթվին որոշված արժեքը:

Որպես գրավով ապահովված և վարկային քարտերով տրամադրված օվերդրաֆտների ապահովվածություն հիմնականում հանդես են գալիս անշարժ գույքը և ավտոմեքենաները: Վարկային քարտերով տրված այլ օվերդրաֆտների համար ապահովվածության միջոց է հանդիսանում աշխատավարձը: Բիզնես վարկերի համար որպես ապահովության միջոց են ծառայում անշարժ գույքը և կորպորատիվ բաժնետոմսերը: Ավտոմեքենաների վարկերի դիմաց գրավադրվում են գնված ավտոմեքենաները: 2017թ.-ի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկերը ապահովված են եղել անշարժ գույքով, աշխատավարձով, դրամական միջոցներով և երաշխիքներով:

(iii) Բռնագանձված գրավ

2017թ.-ի ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել անշարժ գույք՝ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի դիմաց ընդունված գրավի նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու միջոցով՝ 624,431 հազար դրամի (2016թ.-ին՝ 244,754 հազար դրամ): 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ բռնագանձված գրավը դասակարգված է որպես վաճառքի համար պահվող կամ այլ ակտիվ:

Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ նման ակտիվները պետք է վաճառվեն հնարավորինս կարճ

Ժամկետներում:

(դ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունը ծավալել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում.

	30/09/17	31/12/16
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Մեծածախ առևտուր	72,439,858	47,417,214
Անշարժ գույք	44,667,055	50,249,429
Ֆինանսներ և ներդրումներ	43,481,774	77,261,906
Շինարարություն	31,433,021	84,189,991
Հանքարդյունաբերություն/մետալուրգիա	27,327,175	28,408,361
Հյուրանոցային սպասարկման ոլորտ	25,871,831	25,468,851
Գյուղատնտեսություն, անտառապահություն և փայտամշակում	25,773,974	23,843,777
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	18,203,002	20,163,246
Էլեկտրաէներգիայի արտադրություն	17,191,428	25,620,351
Մանրածախ առևտուր	16,909,185	17,034,146
Կապի ծառայություններ	14,956,610	22,310,945
Արդյունաբերություն	13,099,835	9,608,698
Տրանսպորտ	8,284,474	10,171,744
Մունիցիպալ մարմիններ	-	160,379
Այլ	14,169,332	19,369,074
Անհատներին տրված վարկեր	53,381,342	46,996,782
	427,189,894	508,274,894
Արժեզրկման գծով պահուստ	(10,480,070)	(8,986,372)
	416,709,825	499,288,522

Բանկի՝ կորպորատիվ վարկերի (գուտ վարկեր) աշխարհագրական կենտրոնացվածությունը բերված է հետևյալ աղյուսակում՝

	30/09/17	31/12/16
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Հայաստան	249,345,437	266,046,599
ՏՀԶԿ և ԵՄ	61,908,566	141,973,028
Այլ երկրներ	45,215,974	44,768,157
	356,469,977	452,787,784

(ե) Վարկային ռիսկին ենթարկվածություն

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի տասնչորս վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խմբեր (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի՝ տասներկու), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 134,065,267 հազար դրամ (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի՝ 108,667,191 հազար դրամ):

(գ) Վարկերի ժամկետայնություն

Վարկային պորտֆելի ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 31-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածը:

19. Պահանջներ ակրեդիտիվների գծով

	30/09/17 հազ. դրամ	31/12/16 հազ. դրամ
Պահանջներ այլ կազմակերպությունների նկատմամբ ակրեդիտիվների գծով	2,060,686	7,722,748
Արժեզրկման գծով պահուստ	(4,121)	(15,445)
	2,056,565	7,707,303

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկն չունի հաճախորդ (2016թ-ին՝ չունի հաճախորդ), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

2017թ.-ին և 2016թ.-ին արժեզրկման գծով պահուստում տեղի է ունեցել հետևյալ շարժը՝

	30/09/17 հազ. դրամ	31/12/16 հազ. դրամ
Հաշվետու տարվա սկզբի մնացորդ	15,445	1,246,423
Զուտ ծախս(եկամուտ)	(11,324)	280,364
Դուրսգրումներ	-	(1,511,342)
Հաշվետու տարվա վերջի մնացորդ	4,121	15,445

20. Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ

	30/09/17 հազ. դրամ	31/12/16 հազ. դրամ
Համախառն ներդրում ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներում		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	881,939	533,878
Մեկից հինգ տարի ժամկետով	726,843	1,158,994
Հինգ տարուց ավել ժամկետով	765,169	1,144,665
	2,373,951	2,837,537
Չվաստակած ֆինանսական եկամուտ	(589,354)	(735,821)
Արժեզրկման գծով պահուստ	(139,806)	(61,694)
Զուտ ներդրում ֆինանսական վարձակալությունում	1,644,791	2,040,022

Ֆինանսական վարձակալությունում զուտ ներդրումը ներառում է՝

Մինչև մեկ տարի ժամկետով ներդրումներ	610,321	482,222
Մեկից հինգ տարի ժամկետով ներդրումներ	503,949	900,996
Հինգ տարուց ավել ժամկետով	530,522	656,804
	1,644,791	2,040,022

(ա) Ֆինանսական վարձակալության որակական ցուցանիշներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական վարձակալության որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ:

	<i>Համախառն վարկեր</i>	<i>Արժեզրկման պահուստ</i>	<i>Զուտ վարկեր</i>	<i>Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ</i>
	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>%</i>
Ֆինանսական վարձակալություն				
- ոչ ժամկետանց	1,295,398	59,747	1,235,651	4.61%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	36,053	18,456	17,597	51.19%
- 31-90 օր ժամկետանց	52,210	804.03	51,406	1.54%
- 91-180 օր ժամկետանց	242,791	3,739	239,052	1.54%
- 181-270 օր ժամկետանց	153,656	54,144	99,512	35.24%
-270 օրից ավել ժամկետանց	4,489	2,915	1,574	64.94%
Ընդամենը ֆինանսական վարձակալություն	1,784,597	139,806	1,644,791	7.83%

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական վարձակալության որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	<i>Համախառն վարկեր</i>	<i>Արժեզրկման պահուստ</i>	<i>Զուտ վարկեր</i>	<i>Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ</i>
	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>%</i>
Ֆինանսական վարձակալություն				
- ոչ ժամկետանց	2,037,211	30,128	2,007,083	1.48%
- 31-90 օր ժամկետանց	24,881	409	24,472	1.64%
-270 օրից ավել ժամկետանց	39,169	31,157	8,467	78.63%
Ընդամենը ֆինանսական վարձակալություն	2,101,261	61,694	2,040,022	2.94%

(բ) Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների կենտրոնացում

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի հաճախորդներ, որոնց մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը (2016թ-ին՝ նման հաճախորդներ չեն եղել):

(գ) 2017թ.-ին և 2016թ.-ին արժեզրկման գծով պահուստում տեղի է ունեցել հետևյալ շարժը՝

	30/09/17	31/12/16
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Հաշվետու տարվա սկզբի մնացորդ	61,694	42,009
Զուտ ծախս(եկամուտ)	86,909	30,875
Դուրսգրումներ/վերադարձ	(8,797)	(11,190)
Հաշվետու տարվա վերջի մնացորդ	139,806	61,694

(դ) Ֆինանսական վարձակալության ժամկետայնություն

Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 31-ի (դ) կետում, որտեղ ներկայացված է հաշվետու ամսաթվից մինչև ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների պայմանագրային ժամկետն ընկած ժամանակահատվածը:

(զ) Ֆինանսական վարձակալության պայմանագրերի աշխարհագրական վերլուծություն

Ֆինանսական վարձակալության պայմանագրերի հիմնական մասը կնքվել են Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գտնվող հաճախորդների հետ:

21. Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ

	30/09/17 հազ. դրամ	31/12/16 հազ. դրամ
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	4,269,493	4,191,244
Արժեզրկման գծով պահուստ	(8,539)	(8,382)
	4,260,954	4,182,862

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի հաճախորդներ, որոնց մնացորդները գերազանցում են կապիտալի 10%-ը (2016թ.-ին՝ նման հաճախորդներ չեն եղել):

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներն անհատապես արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

2017թ.-ին և 2016թ.-ին արժեզրկման գծով պահուստում տեղի է ունեցել հետևյալ շարժը՝

	30/09/17 հազ. դրամ	31/12/16 հազ. դրամ
Հաշվետու տարվա սկզբի մնացորդ	8,382	10,918
Զուտ ծախս(եկամուտ)	157	716
Դուրսգրումներ/վերադարձ	-	(3,252)
Հաշվետու տարվա վերջի մնացորդ	8,539	8,382

22. Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ

	30/09/17	31/12/16
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- Պետական պարտատոմսեր		
ՀՀ կառավարության պարտատոմսեր	28,103,987	28,194,902
Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	8,470,574	6,967,102
Այլ երկրների պարտատոմսեր	10,051,373	-
- Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
Օտարերկրյա կազմակերպությունների պարտատոմսեր	-	803,989
Այլ	1,165,834	289,649
	47,791,768	36,255,642
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
ՀՀ կառավարության պարտատոմսեր	1,023,483	-
	1,023,483	-

23. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Վարձակալված գույքի բարելավումներ	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ Վերագնահատված արժեք						
Մնացորդը առ հունվարի 2017թ.	1,676,966	3,300,113	609,279	256,026	2,068,706	7,911,089
Ավելացումներ	1,247,879	662,976	337,819	39	345,073	2,593,787
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(14,555)	(330)	(50,554)	-	(65,438)
Մնացորդը առ 30 սեպտեմբեր 2017թ.	2,924,845	3,948,534	946,769	205,511	2,413,779	10,439,438
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2017թ.	917,206	2,076,344	404,947	100,100	761,254	4,259,851
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	179,358	235,192	30,953	18,821	185,707	650,031
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(14,550)	(322)	(50,517)	-	(65,390)
Մնացորդը առ 30 սեպտեմբեր 2017թ.	1,096,564	2,296,985	435,578	68,404	946,961	4,844,492
Հաշվեկշռային արժեք Առ 30 սեպտեմբերի 2017թ.	1,828,282	1,651,549	511,191	137,108	1,466,818	5,594,946
հազ. դրամ						
Սկզբնական արժեք/ Վերագնահատված արժեք						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2016թ.	1,668,483	2,962,100	578,903	180,789	1,568,589	6,958,864
Ավելացումներ	142,492	498,347	82,686	150,723	500,117	1,374,365
Օտարումներ/դուրսգրումներ	(134,009)	(160,334)	(52,310)	(75,486)	-	(422,139)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	1,676,966	3,300,113	609,279	256,026	2,068,706	7,911,090
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2016թ.	772,770	1,920,098	382,172	160,660	527,461	3,763,161
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	173,058	294,372	62,346	14,926	233,792	778,494
Օտարումներ/դուրսգրումներ	(28,622)	(138,126)	(39,570)	(75,486)	-	(281,804)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	917,206	2,076,344	404,948	100,100	761,253	4,259,851
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	759,760	1,223,769	204,331	155,926	1,307,453	3,651,239

2017թ. ընթացքում չեն եղել կապիտալացված փոխառության ծախսումներ, որոնք վերաբերում են հիմնական միջոցների ձեռքբերմանը կամ շինարարությանը (2016թ-ին նման ծախսումներ չեն եղել):

24. Այլ ակտիվներ

	30/09/17 հազ. դրամ	31/12/16 հազ. դրամ
Բրոկերային հաշիվներ	245,444	115,385
Բանկային ծառայությունների գծով ստացվելիք գումարներ	515,292	396,889
Օգտագործման սահմանափակումներով հաշիվներ քլիրինգային կազմակերպություններում	347,197	345,624
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,107,933	857,898
Կանխավճարներ մատակարարներին	2,294,411	479,686
Գրավի տնօրինման արդյունքում առաջացած ակտիվներ	1,620,104	1,118,947
Փոքրարժեք ակտիվներ	111,498	55,051
Այլ	287,958	23,045
Արժեզրկման գծով պահուստ	(76,281)	(89,162)
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	4,237,690	1,587,567
Ընդամենը այլ ակտիվներ	5,345,623	2,445,465

Ստորև ներկայացված է այլ ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով պահուստի շարժը 2017թ. և 2016թ. ընթացքում:

	30/09/17 հազ. դրամ	31/12/16 հազ. դրամ
Մնացորդը տարեսկզբին	89,162	65,522
Ջուտ ծախս(եկամուտ)	64,247	(2,744)
Դուրսգրումներ/վերադարձ	(77,128)	26,384
Մնացորդը տարեվերջին	76,281	89,162

25. Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ

	30/09/17 հազ. դրամ	31/12/16 հազ. դրամ
Կարճաժամկետ վարկեր և ժամկետային ավանդներ առևտրային բանկերից	13,855,335	1,637,334
Երկարաժամկետ վարկեր և ժամկետային ավանդներ առևտրային բանկերից	1,875,140	53,267,356
Վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից միջազգային ծրագրերով	7,609,506	8,032,191
Պարտավորություններ ակրեդիտիվների գծով	8,786,244	8,664,321
Լոբո հաշիվներ	215,640	233,680
	32,341,865	71,834,882

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի երեք պայմանագրային կողմ (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երկու կողմ), որի մնացորդ գերազանցում է Բանկի կապիտալի 10%-ը: Հաշվի համախառն մնացորդը 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ կազմել է 26,061,405 հազար դրամ (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի՝ 61,299,548 հազար դրամ):

(ա) Վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից միջազգային ծրագրերով

Պայմանագրի համաձայն ՀՀ ԿԲ-ն Բանկին ապահովում է վարկերով, իսկ Բանկն իր հերթին վարկեր է տրամադրում որակավորվող վարկառուներին: Վարկերի մոնիտորինգը և

վարչարարությունը կատարվում է «Գերմանահայկական հիմնադրամ» ծրագրի կառավարման գրասենյակ»-ի կողմից:

26. Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	30/09/17	31/12/16
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Անհատներ	40,326,651	32,809,388
- Իրավաբանական անձինք	152,569,165	155,773,778
Ժամկետային ավանդներ		
- Անհատներ	127,012,486	121,592,267
- Իրավաբանական անձինք	75,811,987	104,433,253
	395,720,289	414,608,686

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի հինգ հաճախորդ (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ ութ հաճախորդ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 83,230,595 հազար դրամ (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 127,255,616 հազար դրամ):

27. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	30/09/17	31/12/16
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Հասարակ մուրհակներ	9,594,486	9,703,138
Տեղական թողարկված պարտատոմսեր	25,986,058	8,421,362
	35,580,544	18,124,500

2016թ. ընթացքում Բանկը թողարկել է դոլարային հասարակ մուրհակներ շվեյցարական ResponsAbility Investments AG ընկերության կողմից կառավարվող 4 լյուքսեմբուրգյան ֆոնդերի միջոցով, 20,000,000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր գումարով և 2021թ. մարման ժամկետով: Հասարակ մուրհակների հաշվեկշռային արժեքը առ 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ կազմում է 9,594,486 հազար ՀՀ դրամ:

2016թ. երկրորդ եռամսյակում Բանկը թողարկել է անվանական պարտատոմսեր, որոնց անվանական արժեքը կազմում է 15,000,000 ԱՄՆ դոլար, իսկ մարման ժամկետը՝ 2018 թ: 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ պարտատոմսերի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 7,270,373 հազար ՀՀ դրամ:

2016 թ. չորրորդ եռամսյակում Բանկը ՀՀ-ում թողարկել է դոլարային պարտատոմսեր 5 մլն ԱՄՆ դոլար չափով, մարման ժամկետը՝ 2019 թվականի առաջին եռամսյակ: 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ պարտատոմսերի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 2,407,466 հազար ՀՀ դրամ:

2016 թ. չորրորդ եռամսյակում Բանկը ՀՀ-ում թողարկել և տեղաբաշխել է նաև դրամային պարտատոմսեր 1 մլրդ ՀՀ դրամ ընդհանուր ծավալով, մարման ժամկետը՝ 2018 թվականի

չորրորդ եռամսյակ: 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ պարտատոմսերի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 1,017,966 հազար ՀՀ դրամ

2017 թ. առաջին եռամսյակում Բանկը ՀՀ-ում թողարկել և տեղաբաշխել է դոլարային պարտատոմսեր 15 մլն ԱՄՆ դոլար չափով, մարման ժամկետը՝ 2019 թվականի երկրորդ եռամսյակ: 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ պարտատոմսերի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 7,243,311 հազար ՀՀ դրամ:

2017 թ. երկրորդ եռամսյակում Բանկը ՀՀ-ում թողարկել է դոլարային պարտատոմսեր 10 մլն ԱՄՆ դոլար չափով, մարման ժամկետը՝ 2019 թվականի երկրորդ եռամսյակ, որը 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ամբողջությամբ տեղաբաշխվել է: 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ պարտատոմսերի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 4,810,996 հազար ՀՀ դրամ:

2017թ. երրորդ եռամսյակում Բանկը ՀՀ-ում թողարկել է դրամային և եվրոյով արտահայտված պարտատոմսեր 1,5 մլրդ դրամ և 5 մլն եվրո ծավալով, մարման ժամկետները համապատասխանաբար՝ 2018 թվականի երրորդ եռամսյակ և 2019 թվականի չորրորդ եռամսյակ, որոնցից սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ տեղաբաշխվել են 1,5 մլրդ դրամի և 3 մլն եվրոյի պարտատոմսեր, կամ թողարկումների 100%-ը և 60%-ը: 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ պարտատոմսերի հաշվեկշռային արժեքը համապատասխանաբար կազմում է 1,529,589 և 1,706,357 հազար ՀՀ դրամ:

Բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերը ցուցակված են ՆԱՍԴ-ԱԶ ՕԷՍԷՔՍ Արմենիա ֆոնդային բորսայում:

28. Այլ փոխառություններ և ստորադաս փոխառություն

	30/09/17 հազ. դրամ	31/12/16 հազ. դրամ
Փոխառություններ միջազգային և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	87,685,448	102,303,900
Փոխառություններ ՀՀ կառավարությունից	-	431,139
	87,685,448	102,735,039
Ստորադաս փոխառություն	39,565,571	40,811,255

(ա) Այլ փոխառությունների և ստորադաս փոխառությունների կենտրոնացում

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկը փոխառություններ ունի ութ ֆինանսական կազմակերպությունից (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ ութ), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 106,732,919 հազար դրամ (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 127,057,569 հազար դրամ):

(բ) ՀՀ կառավարությունից ստացված փոխառություններ

ՀՀ կառավարությունից ստացված փոխառություններն իրենցից ներկայացնում են ՀՀ ԿԲ-ի (որպես ՀՀ կառավարության գործակալ) և Բանկի միջև կնքված պայմանագրի շրջանակներում տրամադրված գումարները: Պայմանագրի համաձայն՝ ՀՀ ԿԲ-ն փոխառություններ է տրամադրում Բանկին, որն իր հերթին վարկեր է տրամադրում որակավորվող վարկառուներին: Վարկերի վերահսկողությունը և վարչարարությունն իրականացնում է «Գերմանա-հայկական հիմնադրամ» ծրագրի կառավարման գրասենյակը:

Փոխառությունները տրամադրվում են ՀՀ դրամով, մինչև 5 տարի ժամկետով, դրանց գծով կիրառվող տոկոսադրույքները կազմում են 7.0-7.8% և ենթակա են մարման՝ մարման ժամկետի վերջում:

(գ) Ստորադաս փոխառություն

2017թ. սեպտեմբեր 30-ի դրությամբ ստորադաս փոխառություններն իրենցից ներկայացնում են՝

- Կապակցված կողմից ստացված փոխառություն (5,764,329 հազար ՀՀ դրամ), որի մարման ժամկետը լրանում է 2021թ. հունվարի 11-ին: Վարկատուն իրավունք ունի պահանջել փոխակերպել վարկը ամբողջությամբ կամ դրա մի մասը՝ ներառյալ կուտակված տոկոսները, Բանկի բաժնետիրական կապիտալի՝ լրացուցիչ բաժնետոմսեր թողարկելու միջոցով:
- Այլ ֆինանսական հաստատությունից ստացված փոխառություն (9,608,496 հազար ՀՀ դրամ), որը մարվում է 2020թ. սեպտեմբերի 23-ին:
- Միջազգային ֆինանսական հաստատություններից ստացած փոխառություն 24,192,746 հազար ՀՀ դրամ), որը մարվում է 2022թ. հունվարի 11-ին:

Սնանկության դեպքում ստորադաս փոխառությունները կմարվեն Բանկի մյուս բոլոր պարտավորությունների ամբողջական մարումից հետո:

(դ) Սահմանափակումներ

Համաձայն փոխառության պայմանագրերի՝ Բանկը պարտավոր է ապահովել համապատասխանությունը որոշակի սահմանափակումներին:

29. Այլ պարտավորություններ

	30/09/17	31/12/16
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Աշխատակազմին վճարվելիք գումարներ	1,501,405	1,725,164
Հաշվեգրված ծախսեր	673,149	505,115
Վճարման ենթակա շահաբաժիններ	1,241,277	-
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	950,878	543,468
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	4,366,709	2,773,747
Հետաձգված եկամուտ	5,561	10,136
Վճարվելիք այլ հարկեր	39,478	89,255
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	45,039	99,391
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	4,411,749	2,873,138

30. Բաժնետիրական կապիտալ և հետգնված բաժնետոմսեր

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 100,273 սովորական բաժնետոմսից (2016թ-ին՝ 100,273): Բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 320 հազար դրամ:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքի հետագա կուտակային զուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

(գ) Ծահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

2017թ.-ի ընթացքում Բանկի կողմից հաշվեգրվել է 1,241,277 հազար դրամ շահաբաժիններ (2016թ-ի ընթացքում վճարվել է 1,685,286 հազար դրամ շահաբաժին):

31. Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումն էական գործոն է բանկային ոլորտի համար և Բանկի գործառնությունների կարևոր տարր է: Հիմնական ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, կապված են շուկայական, վարկային և իրացվելիության ռիսկերի հետ:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Բանկի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող արտադրանքի ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Բանկի Տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարումը վերահսկող համակարգի պատշաճ աշխատանքի, հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը պատասխանատու է ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների վերահսկման և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերում Բանկի գործունեությունն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր

կառավարման համար, նա նաև վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման համար ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառումը: Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ղեկավարն ուղղակիորեն հաշվետու է Տնօրինությանը և անուղղակիորեն՝ Տնօրենների խորհրդին:

Վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը՝ թե պորտֆելի և թե առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի («ԱՊԿԿ») միջոցով: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով՝ Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության չափից ու տեսակից:

Ռիսկի թե արտաքին, թե ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի կազմակերպչական կառուցվածքի շրջանակներում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկի նվազեցման ուղղված միջոցառումների նպատակահարմարության աստիճանի որոշմանը: Բացի ստանդարտ վարկային և շուկայական վերլուծությունների իրականացումից, Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական միավորների հետ՝ նրանց մասնագիտական կարծիքը ձեռք բերելու համար:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսադրույքի և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների տատանումների ազդեցությանը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն են, որոնք թույլ կտան պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն՝ Գլխավոր տնօրենի նախագահությամբ: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Տնօրինության կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը շուկայական ռիսկը կառավարում է սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների, տոկոսադրույքների ժամկետայնության և արտարժույթի դիրքերի հետ կապված, որոնք կանոնավոր կերպով վերահսկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Տնօրինության կողմից:

Ի լրումն, Բանկը կիրառում է բազմաթիվ սթրես-թեստեր՝ առանձին առևտրային պորտֆելների և Բանկի ընդհանուր վիճակի վրա մի շարք առանձնահատուկ շուկայական սցենարների հնարավոր ֆինանսական ազդեցությունը ձևավորելու համար: Սթրես-թեստերը թույլ են տալիս որոշել հնարավոր վնասի չափը, որը կարող է առաջանալ ծայրահեղ իրավիճակներում:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխության արդյունքում: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական

վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել կամ հանգեցնել վնասների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

Տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների փոփոխությունների մոնիտորինգի և վերագնորոշման նախապես սահմանված սահմանաչափեր սահմանելու միջոցով: Նշված սահմանաչափերի հետ համապատասխանության մոնիտորինգն իրականացվում է ԱՊԿԿ-ի կողմից, որին մոնիտորինգի ամենօրյա գործունեությունում աջակցում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անտոկոս կամ ժամկետանց	Ընդամենը
30 սեպտեմբերի 2017թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	142,744,059	142,744,059
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	-	8,193	8,042,574	4,297,421	106,460	12,454,648
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	14,632,080	-	-	-	-	497,693	15,129,773
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	8,646,697	-	-	-	-	-	8,646,697
Հաճախորդներին տրված վարկեր	26,816,207	44,268,874	40,081,246	219,152,801	71,442,246	14,948,451	416,709,825
Պահանջներ ակրեդիտիվների գծով	496,628	440,238	273,713	845,985	-	-	2,056,565
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	157,966	91,133	195,470	659,553	540,669	-	1,644,791
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	1,047,052	3,213,902	-	-	-	-	4,260,954
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	6,605,812	3,784,868	6,374,892	29,785,705	2,263,975	-	48,815,252
	58,402,443	51,799,015	46,933,514	258,486,619	78,544,312	158,296,663	652,462,564
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(10,390,628)	(892,011)	(10,698,149)	(9,200,714)	(1,160,364)	-	(32,341,865)
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(1,042,283)	-	-	-	-	-	(1,042,283)
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(49,983,583)	(41,073,048)	(60,641,081)	(51,053,622)	(73,139)	(192,895,816)	(395,720,289)
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	(9,828,795)	(29,589)	(8,676,150)	(17,046,010)	-	-	(35,580,544)
Ստորադաս փոխառություններ	-	(33,801,242)	-	(5,764,329)	-	-	(39,565,571)
Այլ փոխառություններ	(58,201,809)	(29,414,465)	(2,663)	(32,768)	(33,743)	-	(87,685,448)
	(129,447,098)	(105,210,355)	(80,018,043)	(83,097,442)	(1,267,246)	(192,895,816)	(591,936,000)
Աձանցյալ գործիքների ազդեցությունը	6,849,961	(2,337,685)	(1,032,931)	(3,479,345)	-	-	-
Տարբերություն	(64,194,694)	(55,749,026)	(34,117,460)	171,909,831	77,277,065	(34,599,153)	60,526,564

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ
 2017թ. երրորդ եռամսյակի համար
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

<i>(հազ. դրամ)</i>	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անտոկու կամ ժամկետանց	<i>Ընդամենը</i>
2016թ. դեկտեմբերի 31							
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	135,280,872	135,280,872
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	3,418,111	1,542,423	49,967	6,794,780	496,553	106,458	12,408,292
Բանկերին տրված վարկեր	3,516,249	-	-	-	-	1,337,053	4,853,302
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,446,797	-	-	-	-	-	6,446,797
Հաճախորդներին տրված վարկեր	49,987,719	70,035,996	63,011,550	239,247,172	65,826,585	11,179,500	499,288,522
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	2,591,904	749,057	1,640,657	2,725,685	-	-	7,707,303
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	123,519	118,237	240,466	900,996	656,804	-	2,040,022
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	2,841,855	1,341,007	-	-	-	-	4,182,862
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	13,258,091	8,148,865	675,060	14,031,035	142,591	-	36,255,642
	82,184,245	81,935,585	65,617,700	263,699,668	67,122,533	147,903,883	708,463,614
Պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(3,724,091)	(893,022)	(4,516,288)	(60,870,822)	(1,830,659)	-	(71,834,882)
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(74,215,296)	(31,244,657)	(67,043,411)	(53,453,037)	(69,119)	(188,583,166)	(414,608,686)
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	(109,244)	(24,650)	-	(17,990,606)	-	-	(18,124,500)
Ստորադաս փոխառություններ	(35,010,155)	-	-	(5,801,100)	-	-	(40,811,255)
Այլ փոխառություններ	(59,734,053)	(42,510,773)	(396,597)	(47,470)	(46,146)	-	(102,735,039)
	(172,792,839)	(74,673,102)	(71,956,296)	(138,163,035)	(1,945,924)	(188,583,166)	(648,114,362)
Աձանցյալ գործիքների ազդեցությունը	9,293,848	-	(2,364,707)	(6,049,248)	(879,893)	-	-
Տարբերություն	(81,314,746)	7,262,483	(8,703,303)	119,487,385	64,296,716	(40,679,283)	60,349,252

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են Բանկի տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են մինչև այս ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2017			2016		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	11.7%	3.7%	-	13.3%	1.9%	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	2.5%	0.8%	6.2%	-	-
Հակադարձ հետզմման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6.1%	2.8%	-	6.9%	3.5%	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16.2%	11.1%	9.2%	12.1%	8.2%	10.0%
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	14.8%	7.3%	12.0%	14.7%	8.8%	12.0%
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	15.8%	9.5%	14.0%	15.6%	10.8%	-
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	9.8%	2.8%	-	8.6%	5.0%	-
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	6.9%	3.0%	1.0%	9.7%	2.7%	0.9%
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	9.7%	5.7%	3.3%	10.8%	5.6%	-
Ժամկետային ավանդներ	11.6%	5.0%	3.2%	12.1%	5.8%	5.9%
Ստորադաս փոխառություններ	-	8.5%	-	-	8.1%	-
Այլ ներգրավված միջոցներ	9.2%	6.4%	-	9.0%	6.6%	-

(ii) Արտարժույթի ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արտարժույթի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության արդյունքում:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2017	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
<i>(հազ.դրամ)</i>				
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	31,607,058	34,645,047	2,535,755	68,787,860
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ	-	-	656,536	656,536
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	427,712	173,426	-	601,138
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	4,461,232	-	-	4,461,232
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	13,454,916	2,467,240	133,112	16,055,268
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	1,197,802	-	-	1,197,802
Հաճախորդներին տրված վարկեր	318,308,776	28,710,840	1,442,714	348,462,330
Պահանջներ ակրեդիտիվների գծով	1,064,353	992,212	-	2,056,565
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	1,406,844	195,597	-	1,602,441
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	3,719,467	-	136,244	3,855,711
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	19,043,316	-	-	19,043,316
Այլ ակտիվներ	1,022,462	43,748	61,411	1,127,621
Ընդամենը	395,713,938	67,228,110	4,965,772	467,907,820
Պարտավորություններ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	16,843,969	5,876,382	325,668	23,046,019
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	255,925,460	22,905,061	7,060,702	285,891,223
Ստորադաս փոխառություններ	39,565,571	-	-	39,565,571
Այլ ներգրավված միջոցներ	76,609,658	-	-	76,609,658
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	31,326,632	1,706,357	-	33,032,989
Այլ պարտավորություններ	718,250	154,067	39,846	912,163
Ընդամենը	420,989,540	30,641,867	7,426,216	459,057,623
Զուտ դիրքը	(25,275,602)	36,586,243	(2,460,444)	8,850,197
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	37,956,777	(36,612,341)	3,024,295	4,368,731
Զուտ դիրքը՝ ներառյալ ածանցյալ գործիքներ	12,681,175	(26,098)	563,851	13,218,928

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ
2017թ. երրորդ եռամսյակի համար
ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2016	<i>ԱՄՆ դոլար</i>	<i>Եվրո</i>	<i>Այլ արտարժույթ</i>	<i>Ընդամենը</i>
<i>(հազ.դրամ)</i>				
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	60,519,867	16,343,707	1,286,790	78,150,364
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ	-	-	351,233	351,233
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	5,046,032	-	-	5,046,032
Բանկերին տրված վարկեր և փոխաստվություններ	183,897	2,197,338	62,810	2,444,045
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	1,196,793	-	-	1,196,793
Հաճախորդներին տրված վարկեր	360,368,545	14,339,351	13,550	374,721,446
Պահանջներ ակրեդիտիվների գծով	4,995,759	2,711,546	-	7,707,305
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	1,585,355	226,224	-	1,811,579
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	3,927,965	-	-	3,927,965
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	7,771,091	-	-	7,771,091
Այլ ակտիվներ	722,994	26,648	30,537	780,179
Ընդամենը	446,318,299	35,844,814	1,744,920	483,908,033
Պարտավորություններ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	9,911,600	2,725,678	174,652	12,811,930
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	278,789,515	33,005,620	2,533,880	314,329,015
Ստորադաս փոխառություններ	40,811,255	-	-	40,811,255
Այլ ներգրավված միջոցներ	88,947,284	-	-	88,947,284
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	17,106,596	-	-	17,106,596
Այլ պարտավորություններ	436,779	113,422	7,192	557,393
Ընդամենը	436,003,029	35,844,720	2,715,724	474,563,473
Զուտ դիրքը	10,315,270	94	(970,804)	9,344,560
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	(404,937)	-	1,377,911	972,974
Զուտ դիրքը՝ ներառյալ ածանցյալ գործիքներ	9,910,333	94	407,107	10,317,534

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժևորումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Այս վերլուծությունն իրականացվել է զուտ հիմունքով՝ առանց հարկերը հաշվի առնելու և հիմնված է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների վրա, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժեզրկումը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն՝ սակայն հակառակ ազդեցություն շահույթի կամ վնասի վրա՝ պայմանով, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

	2017թ.		2016թ.	
	Արժևորում	Շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ	Արժևորում	Շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ
ՀՀ դրամը ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ	6.00%	(760,871)	6.00%	(594,620)
ՀՀ դրամը Եվրոյի նկատմամբ	11.00%	2,870.78	11.00%	(10)

(գ) Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պարտավորությունները Բանկի նկատմամբ: Բանկը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր վարկային ռիսկը (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար) կառավարելու համար, ներառյալ պորտֆելի կենտրոնացվածության սահմանափակմանը վերաբերող ցուցումները և Վարկային կոմիտեի ու Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ստեղծումը, որոնք ակտիվորեն վերահսկում են վարկային ռիսկը: Բանկի վարկային քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրինության կողմից:

Վարկային քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների դիտարկման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական անձանց և անհատների) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկային փաստաթղթերի պահանջները,
- վարկերի և այլ վարկային գործիքների շարունակական վերահսկման և մոնիտորինգի ընթացակարգերը:

Կորպորատիվ վարկերի դիմումները պատրաստվում և վերլուծվում են Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչության համապատասխան աշխատակիցների կողմից: Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչությունը պատասխանատու է Բանկի կորպորատիվ վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և գործունեության ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ստուգում է վարկի դիմումը Վարկավորման բաժնի կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Իրավաբանական բաժնի կողմից՝ կախված ռիսկերի առանձնահատկություններից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Ֆիզիկական անձանց կողմից ներկայացվող վարկի

դիմումներն ուսումնասիրվում են մանրաձախ վարկավորման ստորաբաժանումների կողմից:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, ողջ վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Բանկի վարկային ռիսկի առավելագույն չափը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում և չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պատենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Սովորաբար գրավ չի պահանջվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում կատարած ներդրումների և բանկերին տրված վարկերի և փոխառությունների դիմաց, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառության գործունեության մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և վերջիններիս գծով վարկային ռիսկի կենտրոնացվածության վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 18-ում:

Չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների հետ կապված վարկային ռիսկին ենթակա լինելու առավելագույն չափը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 32-ում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ նմանատիպ գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք այդ ֆինանսական գործիքները հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, թե ոչ:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ քլիրինգային պայմանագրերը, հետգնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության գլխավոր պայմանագրերը: Նմանատիպ ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության պայմանագրերը: Այնպիսի ֆինանսական գործիքներ, ինչպիսիք են վարկերը և ավանդները չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և տրամադրում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետգնման գործարքների, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը գծով:

Նման գրավի համար գործում են ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի գործողության ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության պատճառով:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտավորությունների չկատարման, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկացման դեպքում: Բացի այդ, Բանկը և վերջինիս պայմանագրային կողմերը չունեն հաշվարկը գուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կարող է դժվարություններ ունենալ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման էական գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել իրացվելիության ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրենների խորհրդի կողմից:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է ԱՊԿԿ-ի կողմից:

Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է այլ բանկերից և միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական իրավաբանական անձանց և անհատների ավանդները: Ինչպես նաև Բանկը ձգտում է ապահովել բարձր իրացվելի ակտիվների բազմազանեցված պորտֆել՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ ու հեշտությամբ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և դրամական միջոցների, այս հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների բազմազանեցված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտավորությունների ֆինանսավորման ծրագրերի վարում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական միջոցների ներհոսքի դադարեցման կամ նվազման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման ծրագրերի անընդհատության ապահովում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության վերահսկում:

Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը կառուցվածքային ստորաբաժանումներից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրային նպատակներով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ Բանկում:

Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը վերահսկում է իրացվելիության դիրքը օրական կտրվածքով և իրականացնում է կանոնավոր սթրես-թեսթերե իրացվելիության գծով՝ շուկայի սովորական և ավելի խիստ պայմանների ենթադրության կիրառմամբ: Սովորական շուկայական պայմաններում Բանկի իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ տեղեկատվություն ներառող հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Բանկի իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները ընդունում է ԱՊԿԿ-ն, իսկ Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը իրականացնում է դրանք:

Վերոնշյալ և ստորև ներկայացված աղյուսակներում հաճախորդներից ներգրավված միջոցների մեջ ներառված են ֆիզիկական անձանց կողմից ներդրված ժամկետային ավանդները: ՀՀ օրենսդրության համաձայն ֆիզիկական անձիք կարող են ցանկացած պահի ետ պահանջել իրենց ժամկետային ավանդները: Այս ավանդները դասակարգվում են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2017թ. խեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների:

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ

2017թ. երրորդ եռամսյակի համար

ֆինանսական տվյալներին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Ցուցանիշն և միջն 1 ամիս	1- ից 3 ամիս	3- ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	142,744,059	-	-	-	-	-	-	142,744,059
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ	-	-	-	-	-	656,536	-	656,536
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	500,068	5,804	5,232	1,656,389	437,983	-	-	2,605,475
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	-	8,193	8,042,574	4,297,421	106,460	-	12,454,648
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	4,088,783	10,543,297	-	-	-	497,693	-	15,129,773
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	8,646,697	-	-	-	-	-	-	8,646,697
Հաճախորդներին տրված վարկեր	5,453,259	13,307,761	81,281,116	211,403,442	90,315,797	-	14,948,451	416,709,825
Պահանջներ ակրեդիտիվների գծով	110,647	385,982	713,951	845,985	-	-	-	2,056,565
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	87,338	70,628	286,602	659,554	540,669	-	-	1,644,791
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	334,053	712,999	3,213,902	-	-	-	-	4,260,954
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	6,230,928	374,884	10,159,760	29,785,704	2,263,975	-	-	48,815,251
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	5,594,946	-	5,594,946
Ընթացիկ հարկային ակտիվ	-	-	680,914	-	-	-	-	680,914
Այլ ակտիվներ	763,394	414,644	3,816,458	-	-	351,127	-	5,345,623
Ընդամենը ակտիվներ	168,959,225	25,815,999	100,166,128	252,393,649	97,855,845	7,206,762	14,948,451	667,346,057
Պարտավորություններ								
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	219,107	-	-	-	-	-	-	219,107
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	1,042,283	-	-	-	-	-	-	1,042,283
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	7,794,797	2,595,831	11,590,159	9,200,714	1,160,364	-	-	32,341,865
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	215,261,053	27,603,553	101,733,870	51,048,680	73,132	-	-	395,720,289
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	100,179	154,072	8,707,303	26,618,991	-	-	-	35,580,544
Ստորադաս փոխառություններ	-	-	597,779	38,967,792	-	-	-	39,565,571
Այլ ներգրավված միջոցներ	3,754,080	1,789,667	12,574,604	62,665,758	6,901,338	-	-	87,685,448
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	2,192,312	-	-	-	-	2,192,312
Այլ պարտավորություններ	2,192,157	151,715	2,067,877	-	-	-	-	4,411,749
Ընդամենը պարտավորություններ	230,363,656	32,294,838	139,463,905	188,501,934	8,134,834	-	-	598,759,168
Զուտ դիրքը	(61,404,431)	(6,478,840)	(39,297,778)	63,891,714	89,721,011	7,206,762	14,948,451	68,586,889

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի սնանին հնչվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ակնկալվող ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցայահանջ և մինչև 1 ամիս	1- ից 3 ամիս	3- ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	135,280,872	-	-	-	-	-	-	135,280,872
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ	-	-	-	-	-	351,233	-	351,233
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	32,747	-	1,635,132	1,462,192	-	-	-	3,130,071
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	235,398	3,182,714	1,592,389	6,794,780	496,553	106,458	-	12,408,292
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	3,516,249	-	-	-	-	1,337,053	-	4,853,302
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,446,797	-	-	-	-	-	-	6,446,797
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16,403,038	28,527,041	125,809,682	236,921,824	80,447,437	-	11,179,500	499,288,522
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	148,376	2,443,528	2,389,714	2,725,685	-	-	-	7,707,303
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	45,415	78,104	358,703	900,996	656,804	-	-	2,040,022
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	2,244,277	597,578	1,341,007	-	-	-	-	4,182,862
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	-	13,258,090	8,823,925	14,031,034	142,593	-	-	36,255,642
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	3,651,239	-	3,651,239
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ	-	-	-	1,321,801	-	-	-	1,321,801
Այլ ակտիվներ	522,684	88,859	1,484,368	-	-	349,554	-	2,445,465
	164,875,853	48,175,914	143,434,920	264,158,312	81,743,387	5,795,537	11,179,500	719,363,423
Ընդամենը ակտիվներ								
Պարտավորություններ								
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	2,081	-	1,554,643	978,559	-	-	-	2,535,283
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,595,259	2,128,832	5,409,310	60,870,822	1,830,659	-	-	71,834,882
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	176,449,951	41,703,120	142,918,485	53,468,011	69,119	-	-	414,608,686
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	95,313	13,931	24,650	17,990,606	-	-	-	18,124,500
Ստորադաս փոխառություններ	1,019,046	385,838	-	15,378,096	24,028,275	-	-	40,811,255
Այլ ներգրավված միջոցներ	3,619,303	12,292,150	11,198,771	69,423,677	6,201,138	-	-	102,735,039
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	1,442,872	-	-	-	1,442,872
Այլ պարտավորություններ	545,421	165,393	2,162,324	-	-	-	-	2,873,138
	183,326,374	56,689,264	163,268,183	219,552,643	32,129,191	-	-	654,965,655
Ընդամենը պարտավորություններ								
Զուտ դիրքը	(18,450,521)	(8,513,350)	(19,833,263)	44,605,669	49,614,196	5,795,537	11,179,500	64,397,768

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական խնդիրներից մեկը իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցության որոշումն է: Այս նպատակով իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները, նոստրո հաշիվները, ՀՀ կառավարության, ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերը և այլ կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն կամ որոնց օգտագործումն այլ կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի մարման ենթակա այլ պարտավորությունները: Ստորև ներկայացված է իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը:

	2017թ. հազ. դրամ	2016թ. հազ. դրամ
Առ 30 սեպտեմբերի (աուդիտ չանցած)	108%	150%
Միջինը սեպտեմբերի համար (աուդիտ չանցած)	115%	139%

Վերը նշված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափի հետ համապատասխանությունը գնահատելու համար (ոչ պակաս քան 60%):

32. Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել Բանկի՝ կապիտալի վերաբերյալ արտաքին պահանջների համապատասխանությանը և, որ Բանկը պահպանում է բարձր վարկային վարկանիշ ու կապիտալի լավ ցուցանիշներ՝ գործունեությանը աջակցելու և բաժնետիրական արժեքը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում է ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների փոփոխությունների ու իր գործունեության ռիսկային բնույթին համապատասխան: Կապիտալը պահպանելու կամ դրա մեջ ճշգրտումներ մտցնելու համար Բանկը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին կամ թողարկել արժեթղթեր: Նախկին տարիների համեմատությամբ ոչ մի փոփոխություն չի եղել համապատասխան կապիտալի կառավարման նպատակներում, քաղաքականություններում և ընթացակարգերում:

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ ճանաչում է ՀՀ օրենսդրությամբ բանկերի կապիտալի համար սահմանված հողվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում է 12%: 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	30/09/17 հազ. դրամ	31/12/16 հազ. դրամ
	Մուդիտ չանցած	Մուդիտ չանցած
Հիմնական կապիտալ		
Բաժնետիրական կապիտալ	32,087,360	32,087,360
Էմիսիոն եկամուտ	7,755,180	7,755,180
Գլխավոր պահուստ	4,424,146	4,249,146

Չբաշխված շահույթ	14,777,243	13,483,398
Նվազեցումներ	(3,763,627)	(2,499,105)
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	55,280,302	55,075,979
Լրացուցիչ կապիտալ		
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	352,681	307,897
Ստորադասված փոխառություն (ոչ ավել, քան հիմնական կապիտալի 50%-ը)	25,260,048	27,230,093
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	25,612,729	27,537,990
Ընդամենը կապիտալ	80,893,031	82,613,969
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ		
	582,897,272	516,128,882
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	13.88%	16.01%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի ու պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականները՝ հաշվի առնելով ցանկացած ընդունելի գրավ կամ երաշխիք: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր վնասի առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

33. Վարկային պարտավորվածություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններ: Դրանք իրենցից ներկայացնում են հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների տրամադրման պարտավորվածություններ:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ՝ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երրորդ անձանց նկատմամբ երաշխավորելու նպատակով: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի: Բանկը նաև տրամադրում է երաշխիքներ՝ գործելով որպես գործակալ արժեթղթերի փոխառության և վարկավորման գործարքներում:

Վարկային պարտավորվածությունների, ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների տրամադրման ժամանակ Բանկը կիրառում է վարկային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք կիրառվում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են պարտավորվածությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում արտացոլված պարտավորվածությունների գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջովին տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխիքների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարները ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կգրանցվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունները:

	30/09/17	31/12/16
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Երաշխիքներ	7,415,232	9,116,861
Ակրեդիտիվներ	354,231	623,303
Վարկային քարտերի գծով պարտավորվածություններ	8,667,341	7,976,314
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ	17,339,206	21,416,078
Չօգտագործված օվերդրաֆտներ	3,485,092	4,775,663
	37,261,102	43,908,219

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային վարկավորման պարտավորվածությունները պարտադիր չէ, որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս վարկավորման պարտավորվածությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել գործել մինչև վերջիններիս կատարման ժամկետը:

34. Գործառնական վարձակալություն

(ա) Վարձակալություն, որտեղ Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձակալ

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չխզվող գործառնական վարձակալության գծով վճարները հետևյալն են՝

	2017թ.	2016թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	1,911,213	1,952,090
Մեկից հինգ տարի ժամկետով	7,497,085	9,490,860
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	24,092,920	6,676,219
	33,501,218	18,119,169

Բանկը վարձակալում է մի շարք տարածքներ և սարքավորումներ գործառնական վարձակալության պայմաններով: Վարձակալության սկզբնական ժամկետը սովորաբար կազմում է հինգից տաս տարի՝ այդ ժամկետից հետո վարձակալության պայմանագիրը նորացնելու հնարավորությամբ: Վարձավճարները սովորաբար բարձրացվում են տարեկան կտրվածքով՝ շուկայական դրույքներին համապատասխանելու համար: 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ գործառնական վարձակալությունը ներառում է կապակցված կողմի հանդեպ վարձակալություն, որը կազմում է 31,177,255 հազար ՀՀ դրամ և ենթակա չէ չեղարկման (2016թ.՝ 15,315,888 հազար ՀՀ դրամ):

35. Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Բանկն ապահովագրված է մինչև 6,521,734 հազար դրամի չափով՝ ապահովագրության յուրաքանչյուր տեսակի համար: Ապահովագրությունը ծածկում է Բանկի շենքերի և սարքավորումների, գործունեության ընդհատման և գույքին առնչվող երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորությունները, որոնք կարող են առաջանալ Բանկի գույքի կամ գործունեության հետ կապված պատահարներից:

(բ) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Դեկլարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունները, եթե այդպիսիք լինեն, զգալի բացասական ազդեցություն չեն ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(գ) Հարկային պարտավորվածություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են պարզաբանումներ տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել խիստ տույժեր, տուգանքներ և տոկոսագումարներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն սահմանել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս փաստերը Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Բանկի դեկլարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական ազդեցություն ունենալ ֆինանսական վիճակի վրա, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

36. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Բանկի մայր կազմակերպությունն է, Ամերիա Գրուպ (Սի-Ուայ) Լիմիթիդ-ը, որին պատկանում է Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 65.8%-ը:

Բանկի վերջնական մայր կազմակերպությունն է Նեոլիա Հոլդինգս Լիմիթեդ Ներդրումային ընկերությունը, որի վերահսկող անձը և վերջնական շահառուն Ռուբեն Վարդանյանն է:

Մայր կազմակերպությունը չի ներկայացնում հանրությանը մատչելի ֆինանսական հաշվետվություններ:

(բ) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության հետ

Ստորև ներկայացված է աշխատակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը:

	01/01/2017- 30/09/2017 հազ. դրամ	01/01/2016- 30/09/2016 հազ. դրամ
Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ	1,689,459	1,986,946

Այս գումարները ներառում են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների անկանխիկ հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին տոկոսադրույքները 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2017թ. հազ. դրամ	Միջին տոկոսադրույք, %	2016թ. հազ. դրամ	Միջին տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	900,202	7.04%	956,059	6.96%
Այլ ակտիվներ	1,179	0.0%	1,135	0.0%
Ստացված ավանդներ	612,910	5.74%	422,061	6.58%
Այլ պարտավորություններ	713,061	0.0%	850,945	0.0%
Երաշխիքներ	33,489	0%	33,876	0.0%

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթի կամ վնասի կազմում արտացոլված գումարները 2017թ. և 2016թ.թ.-ի համար:

	01/01/2017- 30/09/2017 հազ. դրամ	01/01/2016- 30/09/2016 հազ. դրամ
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	49,501	46,431
Տոկոսային ծախս	(16,976)	(36,911)

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ, ինչպես նաև 2017թ.-ի երրորդ եռամսյակի շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		Նշանակալից Մասնակցությամբ բաժնետեր		Մայր կազմակերպության այլ դուստր կազմակերպություններ		Այլ		Ընդամենը
	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադր. %	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադր. %	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադր. %	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադր. %	հազ. դրամ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն									
ԱԿՏԻՎՆԵՐ									
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ							263,506	-	263,506
Հաճախորդներին տրված վարկեր							33,896,502	13.30%	33,896,502
Այլ ակտիվներ					1,030,242	-			1,030,242
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ									
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ							194,164	-	194,164
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ									
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	59,585	0.0%	589,716	0.0%	1,323,968	0.0%	17,619,648	0.0%	19,592,917
- Ժամկետային ավանդներ					367,976	4.31%	31,707,682	12.87%	32,075,658
Ստորադաս փոխառություն							5,764,329	6.00%	5,764,329
Այլ փոխառություն			11,003,586	9.22%					11,003,586
Այլ պարտավորություններ	816,728	-	490,382	-	61,667	-			1,368,777
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չճանաչված միավորներ									
Տրված երաշխիքներ					37,442		19,760	0.0%	57,202
Շահույթ (վնաս)									
Տոկոսային եկամուտ			1,371				3,382,317		3,383,688
Տոկոսային ծախս			(889,768)		(15,803)		(2,917,757)		(3,823,328)
Այլ ծախսեր					(72,924)				(72,924)

Ստորև ներկայացված են այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև 2016թ.-ի երրորդ եռամսյակի շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		Նշանակալից Մասնակցության բաժնետեր		Մայր կազմակերպության այլ դուստր կազմակերպություններ		Այլ		Ընդամենը
	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադր. %	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադր. %	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադր. %	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադր. %	հազ. դրամ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն									
ԱԿՏԻՎՆԵՐ									
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ							1,633,886	–	1,633,886
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ			1,001,707	6.25%					1,001,707
Հաճախորդներին տրված վարկեր							82,599,050	6.25%	82,599,050
Այլ ակտիվներ							3,596	–	3,596
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ									
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ							1,554,397	-	1,554,397
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ									
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	70,859	0.00%	326,386	0.00%	964,541	0.00%	32,025,131	0.00%	33,386,917
- Ժամկետային ավանդներ					1,227,222	3.20%	29,346,134	12.82%	30,573,356
Ստորադաս փոխառություն							5,920,428	6.00%	5,920,428
Այլ փոխառություն			14,103,304	9.08%					14,103,304
Այլ պարտավորություններ			20,765	0.00%					20,765
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չճանաչված միավորներ									
Տրված երաշխիքներ							17,927	0.00%	17,927
Շահույթ (վնաս)									
Տոկոսային եկամուտ							3,083,310		3,083,310
Տոկոսային ծախս	(28,196)		(990,966)		(36,623)		(2,937,972)		(3,993,756)

37. Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

(ա) Հաշվապահական հաշվառման դասակարգում և իրական արժեք

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց գնահատման ժամանակաշրջանի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների մարման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են գուտ ներկա արժեքի և դրամական միջոցների գեղջված հոսքերի մոդելները, համեմատությունը նմանատիպ գործիքների հետ, որոնց համար առկա են շուկայական դիտարկելի տվյալներ և այլ գնահատման մոդելներ: Գնահատման մեթոդներում օգտագործվող ենթադրություններն ու տվյալները ընդգրկում են ոչ ռիսկային և բազիսային տոկոսադրույքներ, վարկային սփրեդեր և այլ ցուցանիշներ, որոնք օգտագործվում են գեղջալին դրույքների, պարտատոմսերի գների, արտարժույթի փոխարժեքի, պարտատոմսերի ինդեքսների գների չափման մեջ: Գնահատման մեթոդների նպատակն է հասնել հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ ֆինանսական գործիքի գինը արտացոլող այն իրական արժեքի որոշմանը, որը կորոշվեր անկախ գործող շուկայի մասնակիցների կողմից:

Ավելի տարածված և պարզ ֆինանսական գործիքների, ինչպես, օրինակ՝ տոկոսադրույքի և արժույթային սվոպերի իրական արժեքները որոշելու համար Բանկը օգտագործում է լայնորեն ճանաչված գնահատման մոդելներ, որոնք օգտագործում են միայն դիտարկելի շուկայական տեղեկատվությունը և չեն պահանջում դեկավարության լայն դատողություններ և գնահատումներ: Դիտարկելի գներն ու մոդելների տվյալները սովորաբար հասանելի են ցուցակված պարտատոմսերի և արժեթղթերի, բորսաներում շրջանառվող ածանցյալ գործիքների համար, ինչպիսիք են տոկոսադրույքի սվոպերը:

Բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի չգնանշվող բաժնային արժեթղթերի և ներքևի աղյուսակում բացահայտված ֆինանսական գործիքների, մոտավորապես հավասար են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: 2017թ.-ի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ 106,458 հազար դրամ (2016թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 106,458 հազար դրամ) հաշվեկշռային արժեքով վաճառքի համար մատչելի չգնանշվող բաժնային արժեթղթերի իրական արժեքը չի կարող որոշվել:

(բ) Իրական արժեքի հիերարխիա

Բանկն օգտագործում է ֆինանսական գործիքների իրական արժեքների բացահայտման և գնահատման մեթոդների հետևյալ հիերարխիկ կառուցվածքը, որն արտացոլում է չափումների կատարման ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. ակտիվ շուկաներում համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների գնանշումներ (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր ելակետային տվյալներ, որոնք դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող): Այս մակարդակը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել է հետևյալը՝ գնանշվող գները նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ շուկայում, գնանշվող գները նույն կամ նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ: Այս մակարդակը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնք գնահատվում են դիտարկելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալներից

ելնելով, իսկ ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներն էական ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի դիտարկելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու նպատակով:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2017թ.-ի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեքների վրա:

<i>(հազ. դրամ)</i>	<i>1-ին մակարդակ</i>	<i>2-րդ մակարդակ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ			
- Պարտքային գործիքներ	-	2,006,085	2,006,085
- Ածանցյալ ակտիվներ	-	599,390	599,390
- Ածանցյալ պարտավորություններ	-	(219,107)	(219,107)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ			
- Պարտքային գործիքներ	-	12,454,648	12,454,648
	-	14,841,016	14,841,016

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2016թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեքների վրա:

<i>(հազ. դրամ)</i>	<i>1-ին մակարդակ</i>	<i>2-րդ մակարդակ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ			
- Ածանցյալ ակտիվներ	-	3,130,071	3,130,071
- Ածանցյալ պարտավորություններ	-	(2,535,283)	(2,535,283)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ			
- Պարտքային գործիքներ	-	12,301,834	12,301,834
	-	12,896,622	12,896,622

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այն ֆինանսական գործիքները, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով, սակայն որոնց համար իրական արժեքը բացահայտվում է, ներկայացված են իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակում: